

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem Divi Thomae. Tomi Qvinqve

Qui Est Primvs De Sacramentis: In Qvo Ea Continentvr, Qvæ Post
Præfationem Indicantvr

Suárez, Francisco

[Köln], 1619

Disputatio XXV. De Baptismo patuulorum, & potestate baptizandi illos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93807](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93807)

DISPUTATIO XXV.

De Baptismo parvulorum, & iure ac potestate baptizandi illos.

N hac dispositione primura omnium declaranda sunt amplius, & confirmanda duæ conclusiones à D. Thoma traditæ in art. 9. Deinde agendum erit de iure seruando in baptizandis his infantibus, quod D. Thom. tractat in art. 10. Nominè autem infantium in tota hac dispositione intelligimus omnes eos, qui rationis vsum nunquam habuerunt, siue hoc sit propter defectum ætatis, siue propter aliud impedimentum, quale est in perpetuis amentibus: nam de vtrifque eadem ratio est, quantum ad negotium iustificationis pertinet.

SECTIO I.

Vtrum homines ante vsum rationis sint capaces Baptismi.

Piphanius, hæref. 67. & August. hæref. 47. referunt Hierachitas, quorum author Hierax fuit, negasse parvulos pertinere posse ad regnū cœlorum, quia non possunt habere vlla merita, quibus illud assequantur, nec possunt vllum certamen subire: Apostolus autem ait non fore coronandum, nisi qui legitime certauerit. Ex quo errore aperte consequi videtur, hos infantes non esse capaces baptismi: quia si non sunt capaces effectus, cur erunt sacramenti? Apertius docuit hunc errorem Petrus Brusius, & quidam Henricus: à quibus orti sunt hæretici dicti Petrobrusiani, & Henriciani, vt meminit Bern. Epif. 240. & ser. 66. in Cant. & hos postea secuti sunt Anabaptistæ, vt videri potest in Præcol. libr. 1. Elenchi, num. 35. & lib. 14. num. 18. Castro, Sanderò; & alijs. Fundamentum huius hæresis, præter supra insinuatam, sumi potest ex verbis illis Christi, Matth. vlt. Docete omnes gentes, baptizantes eos, &c. & illis Mar. vltim. Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit: nam ex his colligi videtur, iuxta Christi institutionem & voluntatem (à qua totum hoc negotium pendet) eos tantum esse capaces baptismi & salutis, qui sunt capaces doctrinæ & fidei: nam illa præcipit Christus præmitti ante baptismum: sicut ergo parvuli non sunt capaces doctrinæ & fidei, ita nec Baptismi. Addi præterea potest, quod ad Baptismum necessaria est intentio suscipientis: parvuli autem non sunt capaces huius intentionis.

Hierarchi- tarū error, Epiph Augustina

Dico primo, homines post natiuitatem ex vtero materno statim sunt capaces baptismi, etiam si rationis vsum non habeant. Conclusio est de fide, quæ licet non sit in sacra scriptura expressa, possunt tamen ex illa varia argumenta sumi ad eam confirmandam, ex vtero Actor. enim 16. legimus baptizatum fuisse Lydiam & domum eius; & 1. ad Cor. 1. ait Paulus, se baptizasse Stephanæ domum: nomine autem domus, tota familia intelligi solet: in qua continentur etiam infantes. Et quamuis his locis non fiat eorum mentio, nec constet aliquos in illis familijs fuisse, satis tamen est esse potuisse, & locutiones scripturæ esse generales, ac neminem excludere. Nec dissimile argumentum sumitur ex ipsa institutione baptismi, & ex illis verbis Ioan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto. Quibus significatur, omnem hominem, qui tingi potest aqua, sub Spiritu sancti seu Trinitatis inuocatione, posse spiritualiter renasci, atque adeo esse capacem baptismi: vbi etiam ponderari solet, Christum passiuè potius quam actiuè esse locutum: quia ad hanc natiuitatem spiritualem nulla est simpliciter necessaria humana actio (præsertim in his, qui non sunt capaces eius) sed sufficit passio, seu ablutio aquæ in verbo vitæ.

1. Cælesti. Homines statim à natiuitate ex vtero sunt capaces baptismi. Primum argumentum.

Alterum argumentum ex scriptura sumitur de circumcissione, quæ fuit figura baptismi, vt dicitur ad Colof. scriptura.

quibus significat, parvulos velle baptizari, credere, & iustificari, non proprijs actibus, sed voluntate sui capitis, seu totius corporis Ecclesiæ. Cuius meritum dicitur etiam parvulis prodesse, non quia ratione illius iustificatur, sed quia pro eis orat Ecclesia, vt sine impedimento, & baptismum accipiant, & postea suo tempore illius effectum perficiantur.

ARTICVLVS X.

Verum pueri Iudeorum, vel aliorum infidelium sint inuitis parentibus baptizandi.

Addecimum si proceditur. Videtur, quod pueri Iudeorum vel aliorum infidelium sint baptizandi, etiam inuitis parentibus. Magis enim debet homini subveniri contra periculum mortis æternæ, quam contra periculum mortis temporalis. Sed puero in periculo mortis temporalis existenti est subueniendum. etiam si parentes per malitiam contra nitentur. Ergo multo magis est subueniendum puero, infidelium filius, per baptismum contra periculum mortis æternæ, etiam inuitis parentibus.

2. Præterea, Filij seruorum sunt serui, & in potestate dominorum. Sed Iudei sunt serui, & regum & Principum, & quicumque etiam alij infideles. Ergo absque omni iniuria possunt Principes filios Iudeorum, vel aliorum seruorum infidelium facere baptizari.

3. Præterea, Quilibet homo est magis Dei, à quo habet animam, quam partus carnalis, à quo habet corpus. Non est ergo iniustum, si pueri, infidelium filij, parentibus carnalibus auferantur, & Deo per baptismum consecrentur.

Sed contra est, quod in Decret. 45. Concilio Toletano sic dicitur de Iudeis. Præcepit sancta synodus nemini deinceps ad credendum vim inferre: non enim tales inuiti saluandi sunt, sed volentes, vt integra sit forma iustitiæ.

Respondet dicendum, quod pueri, infidelium filij, aut habent vsum rationis, aut non habent. Si autem habent, iam quantum ad ea, que sunt iuris diuini vel naturalis, incipiunt sui potestatis esse. Et ideo propria voluntate, inuitis parentibus, possunt baptismum suscipere, sicut & matrimonium contrahere. Et ideo tales licet inueniri possunt & induci ad suscipiendum baptismum. Si vero nondum habent vsum liberi arbitrij, secundum ius naturale sunt sub cura parentum, quamdiu ipsi sibi prouidere non possunt. Vnde etiam & de pueris antiquorum dicitur, quod saluabantur in fide parentum. Et ideo contra iustitiam naturalem esset, si tales pueri inuitis parentibus baptizarentur: sicut etiam si aliquis habens vsum rationis baptizaretur inuitis. Esse etiam periculosum taliter filios infidelium baptizare: quia de facili ad infidelitatem redeunt, propter naturalem affectum ad parentes. Et ideo non habet hoc Ecclesiæ consuetudo, quod filij infidelium, inuitis parentibus, baptizentur.

Ad primum ergo dicendum, quod à morte corporali non est aliquis eripendus contra ordinem iuris ciuilib: puta, si aliquis à suo iudice condemnatur ad mortem, nullus debet eum violenter à morte eripere. Vnde nec aliquis debet irrumperè ordinem iuris naturæ, quo filius est sub cura patris, vt eum liberet à periculo mortis æternæ.

Ad secundum dicendum, quod Iudei sunt serui Principum seruitute ciuili: quæ non excludit ordinem iuris naturalis vel diuini.

Ad tertium dicendum, quod homo ordinatur ad Deum per rationem, per quam Deum cognoscere potest. Vnde puer, antequam vsum rationis habeat, naturali ordine ordinatur in Deum per rationem parentum, quorum cura naturaliter subiacer, & secundum eorum dispositionem sunt circa ipsum diuina agenda.

11. q. 10. 12. q. 2. 13. q. 2. 14. q. 2. 15. q. 2.

Dist. 45. de Iudeis. Et Cons. Tol. 4. c. 53.

Præterea. Thom. 2. 2. q. 90. c. 1.

Callu.

Colof. 2. nam in lege veteri paruuli erant capaces circumcissionis, quatenus erat sacramentum legis veteris: multo ergo magis in lege noua erunt capaces baptismi, qui circumcissioni successit: Nam lex gratiae benignior & vniuersalior est, & neminem excludit ab his beneficijs, quae sunt remedia ad salutem magis, quam lex vetus. Quo argumento vsus est Innoc. 3. ca. Maiores, de Baptismo, & ante illum Gregor. Nazian. oratio. 40. Quinimo in hoc generalior est baptismi quam circumcissionis institutio: nam haec dari non poterat ante octauum post natiuitatem diem: ex quo aliqui tempore Cypriani inferebant, eandem regulam in Baptismo esse seruandam, quos merito ipse reprehendit epist. 59. quia lex gratiae neminem prorsus excludit, cui remedia eius applicari possint. Addit Cyprian. in circumcissione praecipuum esse expectare octauum diem, propter mysterium & significationem futurorum, quorum illa lex erat vmbra, hoc autem cessauit in lege gratiae, quae veritatem continet rerum, & ad iustificationem conferendam per se primo ac principaliter ordinatur. Addere etiam possumus: remedium circumcissionis fuisse difficile & acerbius, & ideo cautum esse, ne in tenerrima aetate ante octauum diem applicaretur: quae cautio in baptisinate non fuit necessaria: quoniam est facillimum remedium. Confirmare vero possumus, quia in lege naturae sacramentum omnibus infantibus etiam ante octauum diem applicari poterat, propter facilitatem & necessitatem eius. Vnde etiam in lege veteri, si ante octauum diem infans periclitaretur, non erat remedium desititutum, sed erat capax sacramenti legis naturae: ergo multo magis in lege noua omnes sunt capaces Baptismi, per quem omnia antiqua remedia abolita sunt, vt infra videbimus.

Innoc. 3.
Greg. Naz.
Cyprian.

Primum
argumentum
ex
scriptura.

Vltimo ex scripturis colligi potest, infantes non esse incapaces salutis & gratiae: quod Epiphanius probat primo, exemplo Hieremiae (& idem est de Ioanne Baptista) quod tamen argumentum non est efficax: quia fundatur in specialibus priuilegijs: alioqui nimium probaret. Atque idem responderi posset ad exemplum, quod adducit de Martyribus innocentibus: quamquam hoc reuera efficacius est: nam licet sanctificatio illa per Martyrium ex priuilegio sit ipsi martyrio concessa, tamen hoc priuilegium est, non personale (vt sic dicam) sed generale, & ordinaria lege institutum, vnde si ab hac lege non excluduntur paruuli, non est cur excludantur a lege Baptismi, vt incapaces salutis censentur. Deinde adducit verba illa Christi Matth. 19. & Mar. 10. Sinite paruulos venire ad me: talium enim est regnum caelorum. Nam licet August. 1. Colossens. c. 19. per paruulos ibi humiles intelligat, sensu videlicet spiritali & mystico, tamen ad litteram sermo est de paruulis seu infantibus, vt dicitur Luc. 16. Hieronymus autem sua expositione hoc testimonium nobis eneruat, ponderans Christum non dixisse: Horum, sed talium, vt ostenderet (inquit) non aetatem regnare sed mores, & his, qui similem haberent innocentiam & simplicitatem premium repromitti. Et eodem modo eludi possunt plura alia testimonia, quae ibi congerit Epiphanius. vt est illud Sapient. 4. Senectus venerabilis est, non diuturna, neque annorum numero computata, & aetas senectutis vita immaculata: & illud: Raptus est, ne malitia mutaret intellectum eius: & alia, quae ibi subiungit Sapiens: quae non est necesse intelligi de infante ante vsu rationis. Sed de his, qui in iuuentute decedunt, cum sint iusti. Nec videntur fortiora illa testimonia: Ex ore infantium, & lactentium perfecisti laudem, & illud: Laudate pueri Dominum, & pueri Christo acclamabant: Benedictus, qui venit in nomine Domini, & illud: Custodiens paruulos Dominus, &c. quamquam haec omnia testimonia contemnenda non sunt: nam ex eis fati colligi videtur, nullam aetatem excludi a regno caelorum, cum Deo omnium miseretur: neque per Deum stare, quominus etiam hi paruuli saluari possint, cum ipsi per se Deo

non displiceant: nec ratione communis lapsus totius naturae, Deo sint magis iniusti, quam adulti. Denique Epiphanius, ponderans priora verba Christi, & quasi respondens obiectioni factae, addit: Ne solum paruorum esse intelligeretur regnum caelorum, & non omnium aetatis, ab ipsis quidem initium facit: his vero, qui similes ipsoeum sunt, largitus est, vt cum ipsis habeant hereditatem. Si enim hi, qui secundum ipsos sunt, habent regnum: quanto magis illi, qui exemplaria sunt eorum, qui secundum ipsos sunt?

Secundo principaliter probatur haec veritas ex vniuersali consensu & definitione Ecclesiae. Nam quod vniuersa Ecclesia Catholica ita nunc in Baptismo paruulorum sentiat, satis ex re ipsa constat: quod vero ita semper fuerit ab initio Ecclesiae, praeter citatos Patres, Cyprian. Nazian. Epiphanius & alios, quos sequenti sectione referam, a perspicue constat ex Augustino, qui in omnibus ferelibris contra Pelagianos, inde probat, esse in nobis peccatum originale, quod iuxta Ecclesiae morem, etiam paruuli baptizantur in remedium peccati. Ita habetur de Peccat. merit. cap. 26. vbi dicit, traditionem hanc a Domino per Apostolos mansisse. Idem lib. 3. c. 5. vbi late tractat supra citatum testimonium Cypriani: idem lib. 4. de Baptismo. cap. 24. & lib. 2. de Nuptijs, c. 17. & lib. 10. Genes. ad lit. cap. 23. & epist. 23. 28. 57. 105. in fine, 100. per totam & 107. post medium. Et ita etiam desinuerunt tempore Augustini Concil. Mileuit. cap. 2. & postea Concil. Africanum, Can. 76. & habetur in ca. Placuit, de Consecrat. dist. 4. & Concil. Lateran. sub Innocent. 3. in cap. Maiores, de Baptismo. Concil. Viennense, cum Clem. V. in Clement. 1. §. de Natiuitate. Trinit. & hae Cathol. Trident. sess. 5. in Decreto, de peccato origi. cap. 4. & sess. 4. Can. 12. & 13. Atque idem supponitur in quodam Decreto Concil. Niceni, quod refertur in cap. Ecclesijs, 68. distinct. & in Concil. Brachar. 2. Can. 7. quod habetur in cap. Placuit, 1. quaestio. 1. Idem denique antiquissimi Pontifices desinuerunt, Innocent. 1. epist. 26. Syricus epist. 1. ca. 2. Leo epist. 86. c. 3.

Vltimo est optima ratio Diui Thomae sumpta ex comparatione, atque excessu gratiae Christi ad peccatum originale ex Adamo contractum: ex qua sumitur optima coniectura, seu congruentia institutionis: tamen ratio a priori in ipsa institutione & voluntate Christi posita est. Perinuit etiam hoc ad copiosam redemptionem eius, & sufficientissimam providentiam, qua omnibus hominibus abundanter prouidit, vnicuique iuxta capacitatem suam. Item, quia sepe infantes extreme indigent aliquo remedio, ne pereant: est autem certum, nullum aliud illis prodelle posse, secluso martyrio, vt infra videbimus, nec vero diuinam misericordiam decebat, eos sine hoc remedio relinquere: cur enim, qui sine actu proprio per Adamum damnati sunt, non poterunt etiam sine actu proprio per Christum saluari?

Dico secundo, vt infantes sint capaces Baptismi, non est eis necessaria intentio suscipiendi Baptismum, nec propria, nec parentum, vel alterius: sed sufficienti illis voluntas Christi. Haec conclusio est communis, & mihi videtur certa, quamuis non aequaliter, quoad vtramque partem. Prior ergo pars est contra quosdam haereticos huius temporis, qui fingunt, paruulis omnibus, vt baptizari & saluari possint, diuinitus accelerari vsu rationis, vt & credere possint, & velle baptizari. Ita referunt Richar. art. 1. contra Vicleph. & Soto, 2. de natura & gratia, cap. 10. & Bellarmin. libro 1. de Baptismo, capite 10. Sed hic error summa leuitate confictus est, sine ulla auctoritate, & contra omnem experientiam. Paruuli enim non sunt capaces per se naturaliiter huiusmodi cognitionis ac liberi consensus: fingere autem miraculum, praesertim ordinaria lege omnibus concessum, est voluntarium figmentum. Rursum experientia constat, hos paruulos, cum baptizantur, moribus &

Secundum
argumentum
ex
capite
August.

Conc. M.
le. African.
Lateran.
Prin. Trid.
Nican.

Primum
argumentum
ex
capite

Quarta
dam
tionem
baptizati
paruuli
mentum
Richard.
Soto.

Aug.

bus & signis, prout possunt, repugnare Baptismo, fati-
scip indicare, se non intelligere, quid circa illos fiat,
neque in actionem illam voluntarie consentire : ita
fere argumentatur Augustinus, qui hunc errorem
antequam exortus esset, impugnavit, epist. 23. & 106.
& 21. de Civ. Dei, cap. 16. & lib. 22. c. 22. & lib. 1. de pec-
cat. mer. cap. 25. 33. & sequentibus, & tracta. 80. in
Ioan. vbi dicit: Verbum fidei tantum valere in Eccle-
sia Dei, vt mundet infantem, nondum valentem corde
credere, & ore confiteri. Ex his ergo satis probata
est illa prior conclusionis pars : nam de facto Baptis-
mus proficitur in paruulis sine propria eorum vo-
luntate & consensu: ergo talis consensus vel intentio
non est necessaria, vt sint capaces Baptismi. Item,
Christus prouidit vnicuique iuxta capacitatem eius:
ergo cum paruulus non sit capax propriæ intentionis
absque miraculo, non est verisimile Christum fec-
undum ordinariam legem huiusmodi eorum con-
sensum postulasse. Denique hic habet locum ratio D.
Thomæ: quia infantibus applicatur (vt sic dicam)
originale peccatum absque eorum consensu: ergo et-
iam potest applicari meritum Christi: ergo vt rege-
nerentur in Christo per Baptismum, non est necessa-
ria propria eorum intentio. Neque in hoc valet argu-
mentum à simili de adultis: quia, vt saepe dictum est,
Deus vnicuique prouidet iuxta capacitatem eius: &
ideo aliter adultum, quam infantem iustificat: cum
ergo Baptismus ad primam iustificationem ordinetur,
aliam conditionem in arduo requirit, quam in
paruulo: quod etiam in circumcissione & in sacra-
mento legis naturæ semper locum habuit, vt in supe-
rioribus visum est.

D. Thom.

Posterior pars conclusionis est contra quosdam
Scholasticos, qui dixerunt: in his infantibus, vt Ba-
ptismus sit validus, necessariam esse voluntatem pa-
rentum suorum vel aliorum, quorum curæ commissi
sunt: quia quamdiu infans non habet propriam
voluntatem, voluntas parentum reputatur voluntas
eius, & ideo necesse est, vt saltem per voluntatem pa-
rentum intendat baptizari. Ita sentiunt Durand. in 4.
dist. 4. q. 7. nu. 13. & Palud. q. 4. n. 33. Catharin. in opu-
sculo de infantibus Iudeorum baptizandis: qui in par-
ticulari loquuntur de filijs infidelium, quos existimant
non manere baptizatos, si contra voluntatem paren-
tum baptizentur. Fortasse tamen non idem dicerent
de filijs Christianorum: quia hi magis videntur esse
sub cura pastorum Ecclesiæ, & ideo forte dicerent,
posse illis prodesse intentionem Ecclesiæ, vel pasto-
rum eius, etiam si decideret voluntas carnalium pa-
rentum. Hæc tamen sententia falsa est, & conclusio
posita, est communior Theologorum, D. Th. Soti, &
aliorum, quos in seq. sequentibus referemus: & su-
mitur ex Augustino epist. 23. vbi ait, esse validum Ba-
ptismum illorum infantium, quos parentes infide-
lium offerunt baptizandos, etiam si ipsi non inten-
dant, vt ad vitam regenerentur æternam, sed vt sani-
tatem aut aliquod temporale commodum accipiant.
Non enim (inquit) illi non regenerantur, quia non ab
eis hac intentione offeruntur: celebrantur enim per
eos necessaria ministeria, & infra, Offeruntur quippe
paruuli ad recipiendam spirituales gratiam non tã
ab ipsis, quorum gestantur manibus (quamuis & ab
illis si fideles sint) quam ab vniuersa societate Sãcto-
rum, atq; fidelium: & infra: Illud autem nolo te, fal-
lat, vt existimes, reatus vinculum ab Adam tractum
aliter non posse dirumpi, nisi paruuli ad recipien-
dam Christi gratiam à parentibus offerantur: & post-
ea subdit exempla, quibus confirmat, Baptismum
posse esse validum sine voluntate parentum. Atque
idem est, etiam si addit contraria voluntas: nam hoc
ipso, quod voluntarius consensus parentis non est
necessarius, vt Baptismus sit validus, non potest con-
trarius dissensus obitare, quin Baptismus datus vali-
dus sit, quia, eo dissensu non obstante, possunt appli-
cari omnia ministeria, vt Augustinus dicit.

Franc. Suarez Tom. 3.

Conclusio
probatur.

Ratio autem conclusionis est, quia nulla est au-
thoritas vel traditio, propter quam asseramus Chri-
stum in institutione Baptismi voluisse, hanc inten-
tionem parentum respectu filiorum esse simpliciter
necessariam: quin potius oppositum colligi potest ex
vsu Ecclesiæ, quæ nunquam permisit Baptismum ite-
rari propter hunc solum defectum. Neque etiam est
ratio vlla, ob quam fuerit baptismus hoc modo in-
stituendus: nam sicut paruulus contrahit originale
peccatum absque consensu proximi parentis per so-
lum Adæ consensum, ita poterit iustitiam Christi par-
ticipare per voluntatem Christi, & media ab eo inli-
tuta sine voluntate proprii parentis. Præterea, quia
in ordine ad spiritualia, & salutem animæ, non sem-
per voluntas parentis reputatur voluntas filij: alias
sicut ad valorem Baptismi dicitur necessaria volun-
tas Baptismi in parente, ita ad effectum Baptismi si-
militer exigenda esset in parente voluntas credendi,
vt per eam voluntatem & fidem, dicitur filius crede-
re: atque ita filij infidelium saluari non possent. Imo
etiam si eis daretur Baptismus valide, parentibus cõ-
sentientibus, posset in eis non habere effectum, pa-
rentibus non credentibus. Atque paritatio è cõ-
trario sequitur, si paruulus re ipsa baptizari non pos-
sit, ei posse prodesse ad salutem, voluntatem & dispo-
sitionem parentum, quæ reputatur voluntas eorum:
quæ omnia sunt falsa & absurda: non ergo in his, quæ
ad animam spectant, voluntas patris reputatur vo-
luntas filij: sed in his solum, quæ pertinent ad natura-
le ius, quod pater habet in filium, cuius curæ com-
missus est, vt ab eo educetur & instruat. Et hac de
causâ, etiam si parens offerat filium falso Deo, nihil
illi nocet: & è contrario, quod parens sit baptizatus &
iustus, rectamque habeat voluntatem, per se non suf-
ficit ad liberandum filium à peccato: quia in his om-
nibus voluntas parentis est propria & personalis:
quamuis valere possit ad impetrandum à Deo ali-
quod bonum filio.

Deinde argumentum à simili supra insinuatam
contra Durandum & Paludanum, non est satis solu-
tum. Sequitur enim, filium hominis baptizati hære-
tici vel schismatici, & c. si baptizetur contra volun-
tatem parentis, non manere baptizatum: quandoqui-
dem voluntas parentis dicitur simpliciter necessaria,
vt filius infans sit capax Baptismi. Neque enim satis
est dicere, hanc voluntatem veluti translata esse in
Ecclesiã, & pastores eius: tum quia fieri potest, vt
Ecclesiã nolit, sed potius prohibeat huiusmodi in-
fantem baptizari, inuito parente, & tamen si ab ali-
quo priuata autoritate baptizetur, vere ac valide
baptizatus erit, ac reputabitur: tum etiam, quia illud
gratis dici videtur, & non satis consequenter. Nam
licet interdum Ecclesiã habeat ius baptizandi ali-
quem adultum, vel cogendi illum ad Baptismum,
vt in aliquibus casibus accidere potest, si tamen re-
ipsa adultus non consentit, quamuis Ecclesiã iure suo
vtatur, nihilominus Baptismus non erit validus: ergo
similiter, quamuis Ecclesiã habeat ius baptizandi
hos infantes, si tamen parentes non consentiunt, Ba-
ptismus non erit validus: quia iuxta hanc senten-
tiam voluntas patris talis existimatur, respectu
filij, sicut voluntas propria, respectu adulti. Tandem
non fuit expediens, vt Christus institueret hunc Ba-
ptismum infantium ita pendentem à voluntate seu
intentione parentum: tum quia saepe est necessa-
rium, aut valde expediens, non expectare consen-
sum parentis ad baptizandum filium extreme peri-
clitantes, vt infra videbimus: tum etiam, quia saepe
parentes sunt incerti vel occulti: saepe etiam non sa-
tis constare potest de voluntate parentis, quæ inter-
dum potest esse ficta & fallax, & alioqui nulla erat
causâ sufficiens ad hunc institutionis modum, vt de-
claratum est.

Ad fundamentum erroris contrarij, omisso erro-
re Lutheranorum iam impugnato, de actuali fide
horum erroris com-

horum infantium, dicendum est, Christum in illis verbis: Docere omnes gentes, non tantum proposuisse id, quod simpliciter necessarium est ad valorem baptismi, sed quod erat necessarium ad Ecclesiae propagationem & promulgationem Euangelij, quodq; in his, qui capaces sunt, oportet fieri, ut conuenienter sint dispositi ad Baptismum & effectum eius suscipiendum. Vnde vltius dicitur, tam haec verba, quam illa, Qui crediderit & baptizatus fuerit: dicta esse de adultis, ut exponit Innoc. 3. in c. Maiores, de Baptismo: non tamen propterea excluduntur paruuli: sed fit specialis mentio aduultorum, quia illis praedicandum erat Euangelium, ut illi conuenterentur & ad Ecclesiam venirent, secumq; suos infantes afferrent. Propter quam causam dicit August. hos infantes credere per eos, per quos ad baptismum offeruntur, & lib. 3. de liber. arb. cap. 23. ait, fidem offerentium prodesse paruulis: non quidem per modum necessariae dispositionis, sed quia per eam fit, ut eis applicetur sacramentum fidei, ut ipse explicat serm. 10. de verbis Apostoli, & serm. 14. post medium. Vnde etiam dici possunt huiusmodi infantes credere, non actu interno fidei, sed ipso opere, & susceptione Baptismi: ita ut credere eis nihil aliud sit, quam fidem Christi opere ipso in Baptismo profiteri. Atque ad eum modum dicuntur saluari in fide parentum, sicut supra vidimus agentes de statu legis naturae. Et eodem modo loquuntur de nostris infantibus baptizatis Dionys. Iustin. Prosp. & Bernard. locis sect. seq. citandis: nam per fidem parentum intelligenda est non interior, & (ut ita dicam) personalis fides eorum, sed ipsa exterior fidei professio, quam parentes vel profitentur, vel profiteri debent. Tandem dicuntur hi paruuli credere, non actu, sed habitu: quae fides non antecedit Baptismum, sed per eum infunditur. Ita Innoc. 3. d. c. Maiores, & propterea Conc. Trid. definit, hos infantes esse proprie Christianos & fideles, & August. 1. de Pecc. merit. cap. 33. Inter fideles (inquit) computantur & credere dicuntur: quia hoc eis acquiritur per Baptismi sacramentum.

SECTIO II.

Vtrum expediat baptizare infantes Christianorum filios ante rationis usum.

Quia non omnia quae fieri possunt valide, licent aut expedire: ideo non satis est, ostendisse, posse paruulos baptizari, nisi etiam declarem, an id liceat, vel expediat. Et quoniam valde diuersa ratio est de filijs infidelium & Christianorum, ideo de his prius dicemus, postea de reliquis. Fuit ergo quorundam haereticorum sententia, non expedire, hos infantes baptizare ante annos discretionis. Ita sentiunt Lutherani, ut moderni authores referunt. Et in eundem errorem inclinat Ludouicus Viues in scholijs ad Augustinum, 1. de Cit. Dei, c. 27. eidemq; fauet Erasmus, qui praefatione in Matth. dixit, si in infantia aliqui baptizentur, cum peruenerint ad usum rationis, dandam eis esse liberam facultatem, ut vel in religione Christiana permaneat, vel, si malint, aliam eligant. Et hinc potest sumi fundamentum huius erroris: quia nemo, cum incipit ratione uti, cogendus est, ut in Christum credat: nam fides debet esse maxime libera & spontanea: ergo etiam filij Christianorum non sunt hac libertate priuandi: ergo non expedit eos ante rationis usum baptizare: quia vel postea cogendi sunt credere, & in Catholica Ecclesia permanere, quod est contra libertatem Christianam, vel: si hac libertas violanda non est, Baptismus & character eius exponuntur periculo, ut indigne tractentur & contemnantur.

1. Conclusio. Dico primo, non solum est licitum, verum etiam magis expediens, hos infantes baptizare antequam possint ipsi libere consentire. Est conclusio certa de Conc. Trid. fide, tradita in Triden. sess. 7. Can. 13. de Baptism. vbi

anathematis dānat eum, qui dixerit, praestare omitti eorum baptismum, quam eos non actu proprio credentes baptizari in sola fide Ecclesiae. Fundamentum praecipuum sumitur ex Ecclesiae consuetudine: nam quod vniuersa Ecclesia seruat, semperque seruauit in his, quae ad animarum salutem spectant, non solum licitum est (cum errare non possit in moribus: regitur enim a Spiritu sancto, qui non permittit eam errare in re tam graui) verum etiam valde expediens. Imo etiam si solum humanam auctoritatem spectemus, est incredibile, esse deceptos tot sanctos & sapientissimos viros, qui in omni aetate & in omnino loco huiusmodi consuetudinem conuenientem, & utilitatis infidelium maxime opportunam semper iudicauerunt. Sed quod vniuersa Ecclesia ita nunc sentiat, ex ipso usu satis patet. Quod vero semper idem senserit, constat ex veterum testimonijs. Clemens lib. 6. Constit. 15. sic inquit, Baptizate paruulos vestros, & educate eos in disciplina & praecipis Dei. Dionys. c. 7. de Eccles. Hierar. alias 12. part. 3. circa finem, contrarij erroris mentionem facit, eiusq; sectatores grauius reprehendit his verbis: Pueros vero, etiam qui nondum diuina mysteria intelligere possunt, diuini ortus participes fieri, sanctissimorumque diuinae societatis signorum, videtur quidem, ut ais, non sanatis hominibus, & a religione nostra abhorrentibus merito risu dignissimum, si eos, qui audire non possunt diuina, Pontifices docent: & non intelligentibus frustra ea, quae sancte tradita acceperunt, tradūt. Est post multa. Hoc quoque de hac re dicimus, quod diuini nostri Pontifices a veteribus acceptum nobis tradiderunt. Aiunt enim, id quod etiam verum est, pueros si in sancto instituto ac lege instituantur, ad sanctam animi constitutionem peruenturos esse ab omni errore solutos ac liberos, & sine vilo vitae impurae periculo. Quod postea latius profequitur, declarans, quanta his infantibus utilitas ex baptismo proueniat, & quomodo per sponsores, eorum ignorantiae, atq; impotentiae Ecclesia subueniat. Vnde Chrysost. tom. 1. homil. de Adam & Eva, (si illius est) Praedicat (inquit) Ecclesia Catholica vbique diffusa, debere baptizari paruulos propter originale peccatum, & tom. 5. ad Neophytos: Hac (inquit) de causa etiam infantes baptizamus, ut non sint coinquinati peccato, ut eis addatur sanctitas, iustitia, adoptio, hereditas, fraternitas Christi, ut eius membra sint omnes, ut Spiritus habitatio fiant. Hanc etiam esse Apostolicam traditionem dixit, Orig. lib. 5. in ad Roman. circa illa verba, c. 6. Qui mortuus est, iustificatus est a peccato. De qua eleganter etiam scribit Hieronym. allegans Cyprian. & August. lib. 3. contra Pelag. in vltimis verbis, & Prosper 2. de uocatione gentium, c. 8. & Greg. libro 7. Reg. epist. 57. & in Respon. ad August. Respon. 10. Optime Gregor. Nazian. oratione 40. §. Omnes aetatum gradus attingit, inter alia, inquit, Infans tibi est, ne occasionem improbitas arripiat, ab infantia sanctificetur: ab ipsis vnguiculis Spiritui consecratur, sic etiam dixit Basilius, Homil. 13. ex varijs: nullam aetate non esse opportunam suscipiendo baptismo. Quam sententiam habet etiam Irenaeus, li. 2. contra haeretic. c. 19. expressie nominans: Infantes, paruulos, pueros, & iuuenes, seniores. Multa etiam de hac re scribit Bernard. epistol. 77. 2. 40. & sermone 66. in Cantic. Atque hoc etiam confirmant omnia, quae ex Pontificibus & Concilijs praecedenti sectione adduximus. Nam illa non solum explicant potestatem, sed etiam usum, & Ecclesiae consuetudinem declarant. Ratio vero huius assertionis est: nam in primis constat hoc esse licitum, eum nec per se, & ex obiecto sit intrinsece malum: neque etiam sit iure positio prohibita. Primum patet, quia haec actio non habet prauum obiectum, cum nec sit iniuriosa proximo, sed potius utilissima, ut dicemus: nec sacramento, cum detur homini capaci & non indigno: nec Christo aut Deo, cum cedat potius in honorem eius & religionis augmentum, & animarum

marum salutem. Secundum patet, quia tale ius potestium, neq; diuinum, neq; humanum est: neutrum enim scriptum est, aut traditum, neque ab aliquo ostendi poterit.

Rursus, supposita actus honestate, facile est intelligere conuenientiam eius, supponendo, quod certissimum est, Baptismum dare infantibus suum effectum, vt affirmant Patres omnes nuper citati, & expressse Iulianus, q. 6. s. 6. ad Gent. & sentit Damasc. lib. 4. c. 10. & ratione patet: quia omne sacramentum confert suum effectum non ponenti obicem: infantes autem neque ponunt, neque possunt ponere obicem, vt per se colat: recipiunt ergo sacramenti effectum: est ergo eis velissimus Baptismus: liberantur enim a potestate diaboli: sunt Christi & Ecclesie membra: praeuincuntur, ne repentinis & inopinatis casibus obruantur, ac perpetuo pereant: armantur aduersus demonis tentationes: ac denique disponuntur, vt firmiter ac stabiliter illis adhaereat religio: ergo ex parte ipsorum infantium est maxime conueniens haec actio: nec in hoc laeditur eorum libertas, sed perficitur potius ac liberatur. Atque ideo etiam ex parte sacramenti, non est cur impediatur haec actio: differri quia tenentur paruuli, cum ad annos discretionis peruenerunt, in religione, quam professi sunt, perseuerare: & ad hoc merito cogi possunt, non minus quam si in adulta etate essent baptizati, vt dicemus. Et quamuis negare non possit, quin, ceteris paribus, perfectior modus sanctificationis & susceptionis baptismi sit per proprium consensum propriamque dispositionem: tamen hoc solum habet locum supposita capacitate, tamen propter alias causas maioris momenti non expedit, illam capacitatem expectare: sed melius est prius sanctificari modo illi etate accommodato, & postea per propriam dispositionem ac meritum in sanctitate crescere, ac confirmari.

Sed quares, an baptizare hos infantes non solum liceat, & expedit, verum etiam praeceptum sit. Respondetur primum, si necessitas urgeat, ita vt infans sit in probabili mortis periculo: certum est hoc esse in praecepto: tum ex generali lege charitatis, qua tenetur subuenire proximis extreme indigentibus, praesertim in spirituali necessitate: tum ex lege pietatis, qua parentes tenentur filiis prouidere: tum etiam ex lege iustitiae respectu pastorum Ecclesiae, qui ex officio tenentur, sacramenta subditis ministrare temporibus opportunis, & praesertim in necessitatis articulo. Neque in hoc videtur esse vlla dubitandi ratio: quin potius Tertullia. libro de Baptif. capit. 18. existimat, in hoc solo articulo esse paruulos baptizandos: Nam si necessitas non urgeat, conuenientius indicat annos discretionis expectare: Ne sponsores (inquit) qui pro baptizato promittunt periculo se exponant, non implendi, quod promittunt, propter varias causas, quae in infantia occurrere possunt. Sed in hoc, vt in aliis, grauius errauit Tertullianus, vt probatum est. Nec incommodum illud, quod affert, est alicuius momenti: nam satis est, quod sponsor id praestet, quod commode poterit: quod si ipse defecerit, ad Ecclesiae pastores pertinet instruere infantem, aut aliquem prouidere, qui hoc munus in se suscipiat.

Deinde addendum est, extra casum necessitatis nullum extare diuinum praeceptum, quod obliget ad baptizandos hos infantes filios Christianorum ante vsum rationis. Neque enim scriptura vel traditioe ostendi potest de hac re positium praeceptum, neque etiam est naturale, quod ex aliis principijs fidei necessario sequatur. Dices ipsa quotidiana necessitas, & morale periculum, quod est in illa tenera etate, videtur esse sufficiens causa, vt ex vi institutionis Baptismi orta sit haec obligatio. Respondetur, hanc quidem rationem ostendere rem esse valde conuenientem: non tamen simpliciter necessariam: quia illa necessitas non est tanta, vt ex illa oriatur morale peri-

culum moriendi sine Baptismo: praecipue cum hoc sacramentum possit tanta facilitate administrari, vt rarissime possit euenire casus, in quo moraliter, ob acceleratam infantis mortem dari non possit. Quin potius Greg. Naz. d. orat. 40. significat, in necessitate quidem baptizandum esse infantem sine vlla mora: tamen extra illam expectandum esse triennij tempus, vt per se possit infans aliquo modo respondere & annuere. Hoc autem Nazianzeni arbitrium, habuit fortasse sua etate locum, nunc vero seruandum non est, nec per se loquendo, potuit vnquam esse necessarium, aut expediens. Quia si triennium expectandum esset, melius esset vsque ad rationis vsum expectare. nam alias quid refert illa dilatio vsque ad tertium annum? aut quid interest verbis respondere, si mens non concipit, neque intelligere valet, ita vt credat & libere consentiat? sane neque ad suscipientis commodum, neque ad sacramenti reuerentiam hoc vtile est, & alioqui maius infantium periculum est in etate tenuiori.

Vltimo ergo addendum est, Ecclesiastico iure necessarium esse baptizare hos infantes esse vsum rationis. Et si enim de hac re non inuenio ius canonicum, quod scriptum sit, tamen recepta Ecclesiae consuetudo sufficiens videtur ad hoc ius introducendum: cuius indicium esse potest, quod si quis fidelium vellet contra hanc consuetudinem agere, magnum scandalum in alijs generaret, nisi euident aliqua necessitas ad Baptismum differendum cogeret. Quocirca, & pastores Ecclesiae tenentur adhibere curam, vt hi paruuli mature baptizentur, & parentes etiam tenentur eos ad Baptismum offerre. Quod si ipsi negligentes sint, vel etiam si sint inuiti, pastores Ecclesiae eos debent obligare & cogere: vel, si opus sit, etiam ipsi inuitis filios baptizare: quia neque horum consensu est simpliciter ad baptismum necessarius, vt dixi, neque habent ius differendi filiorum Baptismum contra legem, seu consuetudinem Ecclesiae.

Sed quares tandem, pro quo tempore urgeat haec obligatio. Respondetur in primis, expectandum esse, vt infans sit perfecte natus ex vtero matris: nam qui omnino natus non est, ita vt aqua contingi non possit, nullo modo baptizari potest, quia vt recte dixit August. lib. 6. contra Iulia. c. 5. nec per se abluui potest, vt per se constat, nec per matrem, cum reuera sit persona ab illa distincta, & animam habeat propria & distincta peccati macula affectam. Qui vero nasci incepit, baptizari integre non debet, donec integre ac perfecte nascatur: quia ordinarie non renascitur, nisi qui iam semel natus est, vt August. dixit epist. 57. Hoc autem intelligendum est extra casum necessitatis: tunc enim & ad reuerentiam sacramenti, & ad corporale commodum ipsius infantis pertinet, vt aliquantulum differatur Baptismus, & commodius tempus expectetur. Propter necessitatem vero baptizari potest & debet infans ante perfectam natiuitatem ex vtero, vt dicemus in Commentario arti. 11. vbi exponemus, quid tunc temporis agendum sit. Post perfectam vero natiuitatem corporalem, non potest certior regula assignari, quam vt Baptismus non nimium differatur sine causa contra Ecclesiae consuetudinem: quanta vero possit esse dilatio, & quando sit nimia censenda, prudentis arbitrio relinquendum est.

Ad fundamentum contrarij erroris iam fere responsum est: diximus enim nihil esse periculi, quoniam huiusmodi baptizati infantes, cum ad annos discretionis peruenerunt, non sunt amplius suo arbitrio relinquendi, sed obligandi sunt, & cogendi ad perseuerandum in religione suscepta, vt Concilium Tridentinum definit supra Canone 14. & latius in materia de fide ostenditur: quia per Baptismum hoc ius Ecclesiae acquiritur, quod potuit Christus ei dare. Cōc. Trid. re: ac merito dedit, vt ex ipso vsu & traditione constat: quia necessarium erat, vt & hominem neces-

Greg. Naz.

Ecclesiastico iure necessarium est pueros baptizare ante vsum rationis.

Aliud dubium respondeatur.

tati subueniretur, & sacramenta, ac religio Christiana debito honore tractarentur. Neque in hoc fit iniuria infanti: tum quia hoc ipso, quod ex Christianis nascitur, ipso iure natiuitatis est subditus Ecclesiae, sicut filius ancillae est seruus, filius Hispani est subditus regi Hispaniae: tum maxime, quia totum hoc negotium cedit in bonum & maximam utilitatem ipsius infantis, & re ipsa nullum fere nouum pondus illi imponitur: nam iure diuino tenetur, cum ad usum rationis peruenerit Christi fidem profiteri, & eius praecipis obedire: quod autem speciali modo subdatur Ecclesiae, reuera potius est commodum, quam onus, ex quo maiorem gratiam, maiusque auxilium consequitur ad id praestandum, quod iure tenetur.

SECTIO III.

Verum liceat, infantes infidelium filios baptizare, parentibus inuitis, quando parentes nullo modo sunt Ecclesiae subditi.

Titulus explicatur.

Postquam dictum est de filiis Christianorum, dicendum sequitur de filiis infidelium. Et est sermo de solis infantibus: nam adulti, ut diximus, sunt in hoc negotio iuris sui: & ideo neque quoad factum, neque quoad ius, pendunt in eo a voluntate parentum. Infantium vero Baptismus, quamuis non pendeat, quoad factum, seu, ut datus teneat: pendere tamen potest, quoad ius dandi, id est, ut iuste & licite detur, & hoc est, quod inquirimus: loquor autem in titulo huius sectionis de infidelibus, qui nullo modo sunt Ecclesiae subditi. Est enim considerandum, quosdam esse infideles, subditos Ecclesiae directe, ratione potestatis & iurisdictionis spiritualis, huiusmodi sunt omnes apostatae, qui post susceptum Baptismum defecerunt a fide, siue in haeresim inciderint, siue in Iudaismum, aut Paganismum declinauerint: & de his nulla est controuersia, quin Ecclesia habeat ius baptizandi eorum infantes, etiam si parentes renitentur. Nam ipsos etiam parentes potest ad fidem seruadam cogere, & poena etiam mortis afficere, si pertinaces sint, multo ergo magis potest eos priuare potestate, quam in filios suos habent. Praeterquam quod, ut supra ostensum est, ex vi natiuitatis, ex parentibus baptizatis, & subditis Ecclesiae, habet eadem Ecclesia ius & potestatem directam in ipsos filios, ut eos initiare possit, & in religione instituere. Alij vero sunt infideles, qui nunquam baptizati fuerunt, qui non sunt directe subditi spirituali iurisdictioni Ecclesiae, & hi sunt in duplici differentia: quidam sunt subditi Ecclesiae, seu principibus Christianis, quoad iurisdictionem seu dominium temporale, de quibus dicturi sumus sectione sequenti. Alij vero sunt, qui nullo modo, nec spiritualiter, nec temporaliter subiiciuntur Ecclesiae, de quibus est praesens dubitatio. In qua nonnulli Theologi affirmant, per se loquendo, posse Ecclesiam baptizare hos infantes sine consensu parentum, imo illis etiam inuitis. Haec sententia solet tribui Scoto in 4. d. 4. q. 9. sed ibi hoc non docet. Non enim loquitur de his infidelibus, sed de aliis subditis, Christianis principibus, de quibus etiam loquuntur Durand. & Gabr. ut postea dicemus: vnde nullum Theologorum inuenio, qui expresse hanc sententiam doceat: si qui tamen sunt, qui existiment huiusmodi infideles posse cogi, vel ad suscipiendam nostram fidem, vel saltem ad emendandos errores, & tollenda vitia legi & rationi naturali contraria, & ad fidem audiendam, & non impediendum eos, qui conuerti velint, hi consequenter dicent, posse iuste baptizari hos infantes, inuitis parentibus: sed de illa sententia, eiusque salitate non est hic dicendi locus: habet enim proprium in 2. 2. quaestio. 10. ubi interim videri possunt interpretes, & reliqui Scholastici in 4. distinctione 4. 5. & 6. & Genes. Sepulch. lib. 7. Polit. cap. 2. & Greg.

Duplex infidelium conditio.

Quorundam Theologorum sententia.

Lup. Partit. 2. tit. 23. leg. 3. qui duo authores singulari illam sententiam defendunt. Quod vero ad praesentem rem spectat, potest haec sententia fundari duj licet via. Prima est, quia Ecclesia videtur ad hoc habere potestatem directam. Potuit enim Christus illam dare, ut per se notum est, nam maius & excellentius dominium habet in quocumque infantes, quam habeant parentes. Et videtur dedisse: nam verba eius generalia sunt, Docete omnes gentes, baptizate eos. Nam sicut Christus instituit, ut baptismus esset medium necessarium etiam his infantibus, ita etiam praecipit, eos baptizari: sicut ergo praecipit generale est, ita & potestas baptizandi: ergo quamuis parentes resistant, possunt filij baptizari: nam in hoc ipsi faciunt contra Christi praecipitum, & contra potestatem Ecclesiae datam: Vnde in hoc illi irrogatur iniuria: ergo merentur ipsi priuari potestate, quam habent in filios. Et confirmatur. Nam in lege naturae poterat quicumque fidelis offerre Deo alienum infantem, eius remedium contra originale peccatum applicare, inuito parente: ergo hoc ius translatum nunc est in Ecclesiam: alias nunc essent deterioris conditionis huiusmodi infantes.

Secundum fundamentum esse potest, quia saltem indirecte videtur habere Ecclesia hanc potestatem ipso iure naturae: quia potestas defendendi innocentes, omnibus est iura naturae concessa: sed hi infantes sunt innocentes & infirmi, & summam iniuriam a parentibus patiuntur, & maximum detrimentum: ergo licet eos defendere, & hos iure eos eripere, si opus fuerit, de potestate parentum, ut seculi baptizetur. Et confirmatur primo, nam parentes accipiunt potestatem in filios, ut eos in pietate instruant, & veri Dei cultu: sed ipsi abutuntur hac potestate contra Dei honorem, & contra filiorum salutem. Non est ergo cur hoc ius eis seruetur: ergo, non obstante hoc iure, possunt baptizari, inuitis parentibus. Confirmatur secundo, quia si parens vellet interficere filium, iure possemus illum cogere, ne id faciat, quia abutitur naturali iure, quod in illum habet: ergo multo magis hoc licet, si morem illi spiritualem procuret, dum non permittit illum baptizari.

Nihilominus dicendum est: non posse hos infantes iure baptizari, inuitis parentibus, neque priuata autoritate, neque publica. Haec est sententia D. Th. hic, & 2. 2. q. 10. artic. 12. quam sequuntur omnes eius discipuli utroque loco. Caiet. Capr. Palu. Sor. d. 5. Richard. d. 6. ar. 3. q. 3. Marfil. in 4. q. 4. art. 4. Anton. 2. p. tit. 12. c. 2. §. 4. Ut fundetur haec conclusio supponendum est, huiusmodi infideles non posse iuste cogi ad suscipiendam fidem per bellum, aut iniuriam aliquam. Ita statutum est in c. Qui syncrea, 45. dist. ex Greg. lib. 11. epist. 15. & idem sumitur ex eodem Greg. lib. 2. cap. 91. epist. 52. Idem statuitur in Concil. Tolet. 4. c. 56. & habetur in c. De Iudaeis, 45. dist. Idem statuitur in capit. Sicut Iudaei, de Iudaeis & Sarac. De Iudaeis, quae relatiue tractatur in materia de fide. Secundo supponendum est, iure naturae patrem habere ius in filium, ut eum instituat, & in rebus omnibus dirigat, atque gubernet: praesertim, quamdiu filius propria voluntate regi non potest: quia filius ex vi originis est aliquid patris: & ideo est sub patria potestate, ita, quia pater iure naturae tenetur providere filio, ac res illius diligenter curare: ergo e contrario, ut fit aequalitas, ius in filium ex natura rei ad patrem spectat. Ex his ergo concluditur ratio, nam duobus modis intelligi posset baptizare hos infantes filios infidelium, vno modo eripiendo eos parentibus, alio modo relinquendo eos sub eorum cura & potestate. Prior modus includit apertam iniuriam: non sunt autem facienda mala, ut eueniant bona. Assumptum pater, quia priuatur parentis naturali iure, & quasi dominio, quod habent in filios, quod iuste fieri non potest, quia Ecclesia nullam habet potestatem supra hos infideles, nec potest illos priuare rebus suis, ut conuert.

conuertantur ad fidem: non ergo potest priuare illos filiis suis, vt eos baptizet. Secundus vero modus imprimis includit apertum sacrilegium, nam vt dicitur in Concilio Tolet. capit. 59. non possunt moraliter loquendo, infantes baptizati educari sub cura parentum infidelium, quin eorum inuoluantur erroribus, in quo sit magna iniuria Christiane religioni, & ipsi sacramento Baptismi, vt inferius latius dicemus. Deinde esset hoc etiam contra iustitiam, quia hoc ipso quod infans baptizatur, potest Ecclesia, si oportuerit, ad tuendum honorem suscepti sacramenti, & vt semel baptizatus in fide suscepta instruat ac perseueret, potest (inquam) eum à patria potestate eripere: nam hoc ius acquirit ex vi characteris baptismalis: ergo si Ecclesia non potest filios auferre ab his infidelibus, neque etiam potest id facere, ex quo hoc necessario consequitur. Denique quia cum parens iure naturæ habeat hoc ius in alium, quacumque ratio ne alius velit vt hoc iure contra voluntatem patris, usurpat alienum ius. Et confirmatur, quia nulli legimus, Christum dedisse Ecclesiæ, hanc potestatem, neque enim hoc scriptum est, vt per se conitat, & videmus soluendo argumenta. Neque etiam est traditum. Nullus enim sanctorum Patrum id docuit: neque ex vsu Ecclesiæ id colligi potest: nunquam enim Ecclesia hoc facere consuevit. Vnde confirmatur, nam si Ecclesia haberet hanc potestatem, posset hoc solo titulo iustum bellum omnibus his infidelibus inferre, vt permitteret filios suos baptizari, & consequenter etiam instruere eos in religione Christiana, & præseruare ab omni morali periculo, & proxima occasione retrocedendi: hoc autem est plane absurdum, & contra omnem vsum & sensum Ecclesiæ.

Respondetur ad argum. 1. in primis. Vt autem huius rationis vis apertius constet, oportet statim respondere argumentis primæ sententiæ. Ad primum negamus, Christum dedisse hanc potestatem Ecclesiæ, illa enim verba: Docete omnes gentes, baptizantes eos, directe ac primario respiciunt adultos, qui sunt capaces doctrinæ: per quam trahendi sunt ad baptismum: infantes vero, qui per se capaces non sunt doctrinæ, per parentes trahendi sunt, quorum voluntati sunt commissi, vt per eam gubernentur. Atque ita licet Baptismus respectu illorum sit medium necessarium, tamen eis applicandum est conueniente modo, & seruato iustitiæ ordine. Et similiter quamuis præceptum Baptismi sit generale, tamen directe non cadit in infantes ante vsum rationis, quia pro tunc non sunt capaces præcepti: Pertinet ergo ad illos medijs parentibus, qui tenentur & fidè suscipere, & filios suos in ea instruere, & per Baptismum initiare. Licet autem parentes hoc præceptum violent, non possunt ab Ecclesiâ puniri, aut ad illud seruandum cogi: quia cum non sint subditi Ecclesiæ, non habet Ecclesia vim coactiuam in illos.

Ad 2. cõfir. Ad confirmationem autem de tempore legis naturæ, soto concesso antecedenti, negat consequentiam. Est enim, vt ipsi videtur ratio valde diuersa, quia in lege naturæ remedium contra originale peccatum, vel nullam externam carenciam requirebat, vel saltem non fiebat præscripto ac definito ritu, neque imprimèbat characterem, ex quo oriretur specialis obligatio ad specialem modum diuini cultus & religionis seruandum, sicut nunc oritur ex Baptismo. Et ideo non videbatur tunc fieri iniuria parenti offerendo infantem vero Deo, eique fidem applicando, quia ad hoc non oportebat subtrahere filium è parentum potestate. Quæ sententia videtur probabilis. Melius tamen ac facilius, magisque consequenter respondetur negando antecedens, quia iniuria quæ nunc fit parenti, baptizando infantem ipso inuito, non oritur ex determinato ritu baptismi, neque ex characterè, sed ex iure paterno in filium, quod idem erat in lege naturæ, ac modo est. Deinde, quamuis tunc non imprimetur character, tamen infundebatur fides

supernaturalis, per illud sacramentum legis naturæ, ergo fieret contra reuerentiam debitam sacramento, & ipsi fidei, applicando illud remedium infanti educando sub cura parentum infidelium, & existenti in euidenti periculo apostasiæ. Si ergo liceret illis infantibus tale sacramentum dare, liceret etiam eos eripere à patria potestate, ne in periculo apostasiæ relinquerentur. Omitto valde incertum esse, per quos possit in illo statu valde applicari tale remedium, nam fortasse soli parentes, vel qui eorum ius obtinebant, seu in eorum locum succedebant, habebant hanc potestatem applicandi fidem suam paruulis, cum eo tempore non esset alius specialis ritus sacramenti institutus. De quare in superioribus dictum est.

Ad secundum fundamentum respondetur, licere quidem innocentes defendere iure naturæ, quando iniuria vis eis inferitur in his rebus, quæ ipso iure naturæ sunt homini debita. Defensio enim solum habet locum, vbi intercedit coactio & vis, vel manifesta fraus repugnans naturali iustitiæ: at vero parentes in fideles, qui nolunt baptizari filios suos, nullam eis vim inferunt, proprio loquendo, neque eis faciunt propriam iniuriam, neque abutuntur iure suo contra debitum iustitiæ ordinem, sed contra legem fidei, & contra pietatem non mere naturalem, sed vt regulandam per fidem, & supernaturalem cognitionem, cuius peccati, vt diximus, Deus est vindex. Nam de his, qui foris sunt, nihil ad nos, vt dicitur 1. ad Cor. 5. Et per hæc patet responsio ad primam confirmationem. Nam licet isti infideles abutantur patria potestate, tamen ille abusus non est per manifestam iniuriam contra legem naturæ: imo proprie loquendo non incipit ille abusus vique ad ætatem adultam filiorum, quando illi sunt capaces, vt in vera vel falsa religione instruantur: nam antea non baptizare paruulos, licet, respectu Christianorum, sit contra Ecclesiasticam legem vel consuetudinem, tamen respectu infidelium, quibus legibus Ecclesiasticis non obligantur, non est contra diuinum ius positiuum, neque contra naturale. Vnde patet, non esse simile illud, quod in secunda confirmatione adducitur, videlicet, si parens velit interficere filium. Nam homicidium est manifesta vis & iniuria contra naturalem iustitiam. Deinde est alia differentia, quia homicidium est damnum irreparabile, & ideo infans cui inferitur hæc vis, est in extrema necessitate cui ex charitate tenemur succurrere, si possumus. At vero ob dilationem Baptismi præcise ac per se consideratam, non constituitur infans in extrema necessitate spirituali, cui subuenire possumus alteri iure suo priuado, præsertim cum moraliter ac regulariter fieri non possit sine magna perturbatione pacis, & cum occasione belli iniusti.

Ex his autem videntur inferri duo. Primum est, si paruulus sit in extremo mortis periculo, tunc saltem posse baptizari inuitis parentibus, præsertim secrete & occulte. Primum quidem, quia illa censetur esse extrema necessitas spiritualis, in qua videtur maior facultas concedenda. Deinde, quia iam videtur parens moraliter amisisse ius in filium, quia quod parum distat, nihil distare videtur, atque ita sentiunt Antoninus & quidam Gulielmus, quem ipse citat, & Soto hic. Quod si obiciatur, quia baptizare filium, inuito parente, est intrinsece malum, cum sit contra iustitiam. Respondetur primum, id esse verum extracausam necessitatis, in eo tamen cessare solere huiusmodi iura, præsertim cum in illo articulo fere iam sit extinctum paternum ius. Licet autem hoc sit, piū & probabile, non est tamen vtendum hac facultate sine magna prudentia, & cautela. Et primum obseruandum est, vt infans in eo iam sit statu, in quo de illius vita corporali moraliter desperetur, ne si fortasse viuat, aut patri sit filius eripiendus, aut post Baptismum relinquendus in euidenti periculo apostasiæ. Deinde cauedum est, ne id fiat per manifestam violentiam,

Ad 1. cõfir. fundam. 1. um.

Ad 1. cõfir.

Ad 2. cõfir.

8. Corollarij.

Antonini & Gulielmi & Soto. Obiectio. Respondetur.

ad recipiendum Baptismum propria voluntate. Ad cognoscendum autem, an pervenerit paruulus ad eum statum & facultatem vsus rationis, vtendum est signis, & coniecturis ex experientia desumptis, & hominis prudentis arbitrio iudicium ferendum est. Quod si signa non fuerint factis evidentia, tamen rem faciant dubiam, & aliquo modo probabilem, si necessitas non urgeat, expectari potest & debet commodior occasio, & maior cognitio. Si autem necessitas urgeat, ita vt pensatis omnibus circumstantiis, ea occasio videatur necessaria ad salutem paruuli, tunc in casu dubio inclinandum est in fauorem Religionis, & fidei Christianae, & spiritualis salutis ipsius paruuli, qui magis possidere censetur ius se tuendi, & animam suam, quam parentes possideant ius in ipsum: in casu autem dubio melius ius possidentis praereditur est. Quod etiam intelligendum est, per se considerata ratione iustitiae, nam habeda est etiam prudens ratio Christianae religionis, & omnino cauendum, ne ita baptizentur huiusmodi paruuli, vt relinquatur sub consortio parentum infidelium cum aperto periculo apostasiae.

Dubitatio.

Sed quid, si paruulus constitutus in ea aetate, in qua exhibet aliqua probabilia signa vsus rationis, non tamen sufficientia, vt factis de libero eius arbitrio constare possit, sed res sit dubia, & parentes infideles velint eum baptizare, ipse autem nolit? Soto indicat, esse fore baptizandum, quia in casu dubij inclinandum est in fauorem Baptismi. Mihi vero oppositum verum videtur, tum propter rationem, quod in dubio melior est conditio possidentis: filius autem magis possidet se ipsum, quam possideatur a parentibus: tum etiam, quia in eo casu ipsummet sacramentum dubium redditur, an sit validum, necne. nam si fortasse paruulus habet arbitrij libertatem, ipso dissentiente, sacramentum erit nullum. Denique, quia in eo casu est eidentissimum, & quasi per se coniunctum cum tali actu apostasiae periculum, nam facile vnusquisque recedit ab eo statu, quem inuitus suscepit, etiam si fortasse ab ipso sufficienti iudicio & rerum cognitione inuoluntarius fit.

Respondetur.

SECTIO IV.

Utrum filij infidelium iure baptizari possint, inuitis parentibus, quando ipsi parentes subditi sunt Christianis Principibus.

Scoti opinio.

Gabriel.

In hac quaestione est opinio Scoti in 4. d. 4. q. 9. qui absq; vlla distinctione affirmat, hos paruulos posse baptizari inuitis parentibus. Quam opinionem sequitur Gabriel ibi. q. 2. artic. 3. dub. 5. Fundamentum eorum est, quia ad principem & superiorem spectat, sibi subditos coercere, & compellere, vt Deo, qui omnium est supremus Dominus, obediant. Sed huiusmodi infideles tenentur iure diuino velle, vt filij baptizentur: ergo possunt ad hoc compelli a suis superioribus, & si obedire nolint, possunt ipsis inuitis filij eorum baptizari, vel in poenam sui criminis, vel certe, quia ipsi Principes tanquam legitimi superiores habent maius ius in filios subditos, quam ipsi parentes: & ideo nullam faciunt iniuriam parentibus, priuando eos iure patriae potestatis, maxime cum ea abutantur in perniciem filiorum, & contra Dei praecipuum. Sicut, si subditus male vtatur rebus suis in perniciem reipublicae, potest eis priuari ab habente legitimam potestatem. Ex quo fundamento sequitur primo, hoc ius baptizandi hos infantes, iuxta hanc sententiam non esse in singulis priuatis personis propria auctoritate, sed in Principe, vel quibus ipse potestatem concesserit. Probat, quia hoc ius oritur ex potestate iurisdictionis, seu coercitiuae: haec autem non est in singulis, sed in principe. Secundo sequitur, iuxta hanc sententiam non solum posse, sed etiam teneri Principem, per se loquendo, ad baptizandos hos paruulos.

Probat, quia tenetur leg. time vt ea potestate, qua habet in subditos. Dico autem per se loquendo, quia, vt ipse etiam Scotus obseruat, per accidens possunt Principes abstinere ab vsu huius potestatis, si timeat futurum esse, vt inde mala sequantur: vt vt. gratia, quod parentes occidat filios suos, priusquam subtrahatur, & baptizentur, aut si commode separari a parentibus non possunt, ita vt sine periculo apostasiae, & sacri legij baptizentur.

Secunda sententia est Durandi in 4. dist. 4. q. 6. qui subdistinguit de huiusmodi infidelibus subditis. Nam quidam sunt subditi tantum ciuili subiectione, eo modo, quo alij fideles subduntur iurisdictioni Regum. Alij vero sunt subditi, tanquam serui, qui omnino sunt sub dominio aliorum. De prioribus inquit, non posse eorum filios baptizari, parentibus inuitis: de posterioribus vero affirmat, per se loquendo, & considerata iustitiae ratione, posse baptizari: quamuis moraliter censcat id non expedire: tum propter periculum apostasiae: nam huiusmodi infantes, cum adoleuerint, facile imitabuntur parentes suos, praesertim cum intelligant, ipsis inuitis, fuisse baptizatos: tum etiam, quia hoc modo vis quaedam inferretur parentibus, vt vel sicte conuerterentur ad fidem, vel certe filios suos occiderent, ne sibi subtraherentur a dominis, & baptizarentur. Haec doctrina Durandi mihi non displicet, quamuis Caietanus hic, & alij Thomistae aliter sentire videantur: quoniam D. Thomas indistincte negat, filios infidelium esse baptizandos, inuitis parentibus. Vt vero rem totam distinctius explicemus & fundemus, oportet distinguere, vt saepe inuauimus, in hoc negotio rationem iustitiae, quae pendet ex iure, seu potestate vnus in alterum: & rationem seu obligationem religionis, ad quam spectat, vt sacramenta digne tractentur: & tertio loco adiungere possumus obligationem charitatis, ad quam pertinet cura spiritualis salutis proximi, quae iuste & religiose adhiberi potest.

Durandi sententia approbatur.

Conclusio.

Dico ergo primo, filij eorum infidelium, qui non sunt serui Christianorum, baptizari non possunt, parentibus inuitis, neque auctoritate priuata, neq; publica Christianorum Principum: etiam si parentes politice subditi sint temporali iurisdictioni Christiani Principis. Haec conclusio sumitur ex doctrina D. Thom. hic & 2. 2. q. 10. eamq; late defendunt Cypria. Palud. Caiet. Soto, locis supra citatis, & Vict. Relect. de Indis. Et quidem, quod ad priuata auctoritate attinet, praeter supra dicta circa opinionem Scoti, probari potest ex praecedenti sectione. Sequitur enim ex ibi dictis, quia vnus homo non est subditus alteri priuato homini, etiam si vterq; eidem Principi subdatur: ergo comparantur isti infideles ad alios conciuies priuata auctoritate vtentes, sicut comparantur infideles non subditi, ad Christianos principes: ergo sicut illorum filij baptizari non possunt a principibus: ita neq; istorum a priuatis personis. Vnde etiam fit, idem esse dicendum de infidelibus subditis vni Principi Christiano, respectu alterius, cuius non sunt subditi, vt v. g. de subditis Regis Hispaniae, respectu Regis Galliae, nam respectu illius non sunt subditi, & quoad hoc eadem est ratio de summo Pontifice, quia etiam ipse non habet directam iurisdictionem temporalem in huiusmodi infideles, ex eo quod summus Pontifex est: & si quos habet sibi subditos, id habet vt dominus & rex temporalis, cuius potestas quoad hoc non se extendit vltra suum gradum. Superest probanda conclusio, etiam respectu priorum Principum. Et ratio illius a priori est, quia isti infideles, quamuis sint subditi Christianis Principibus, non tamen possunt eorum voluntate priuari iure patriae potestatis, quod habent in filios: ergo non possunt etiam filij eorum baptizari, ipsis inuitis. Probat, quia hoc ius oritur ex potestate iurisdictionis, seu coercitiuae: haec autem non est in singulis, sed in principe. Secundo sequitur, iuxta hanc sententiam non solum posse, sed etiam teneri Principem, per se loquendo, ad baptizandos hos paruulos.

Capreol. Palud. Caiet. Soto. Vict. Relect.

iustitiam non possent secure baptizare absq[ue] periculo apostasie, nisi parentibus subtraherentur. Si ergo illud prius esset licitum, etiam hoc posterius liceret: maxime, quia per Baptismum subicitur homo iurisdictioni Ecclesie, & consequenter iure liberatur paterna cura in his, quae ad gubernationem animae spectant, quatenus iuri Ecclesie acquisito contraria esse potest. Antecedens principalis argumenti probatur, quia licet isti infideles sint subditi, non sunt serui, ut suppono, ergo sicut retinent dominium aliarum rerum, ita etiam & ius naturale, quod habent in filios: ergo sicut non possunt priuari aliis rebus earumque dominio, ita nec filiis, & iure quod in illos habent. Dicitur, non posse priuari hoc iure ex sola voluntate Principis sine legitima causa: posse tamen vel in poenam, vel propter maius bonum reipublicae & aliorum subditorum, id iuste fieri à superiori habente potestatem, sicut propter easdem causas possunt subditi priuari aliis rebus temporalibus: hic autem utraque causa intercedere videtur, nam isti infideles abutuntur iure suo, quod in filios habet: ergo merentur illo priuari: ergo possunt à Principe superiori priuari. Habet enim Princeps potestatem regendi subditos in his, quae ad honestatem morum pertinent: unde & cogere possunt ad ea quae necessaria sunt ad salutem animae, & contraria prohibere. Rursus, filij istorum infidelium non minus sunt subditi Christiano Principi, quam ipsorum parentes: ergo etiam pertinet ad huiusmodi Principem providere, quae necessaria sunt ad commodum ipsorum paruulorum. Possunt ergo iuste coercere parentes, si contra illorum salutem sua potestate utantur. Et confirmatur, nam Princeps curare potest & debet, ut iura seruentur illata: & quod maius ius minori praefertur: atque adeo quod, si potestas superior & inferior inter se dissentiant, subditus potius pareat superiori potestati, quam inferiori. Cum ergo in praesenti pater infidelis ab ipso Deo dissentiat, potest princeps efficere ut diuinum ius illatum seruetur, etiam si necessarium sit parentem suo iure priuare.

*Resillitur
obiectio.*

Sed contra hoc est: primum, quia haec omnia ad summum procedunt, in his quae pertinent ad naturalem iustitiam, & honestatem: non in his quae mere supernaturalia sunt. Nam ad haec non extenditur potestas haec politica & humana, quia haec ab ipsis hominibus proximam originem habet, media naturali ratione, & ideo excedere non potest per se ac directe res, quae cadunt sub lumen naturae. Unde in ordine ad supernaturalia data est hominibus alia superior potestas spiritalis & supernaturalis: quae non ab hominibus, sed ab ipso Deo immediate manauit: lex autem Baptismi & obseruatio eius supernaturalis est: & ideo non pertinet ad humanam potestatem cogere ad obseruationem eius. Quapropter sicut non possunt huiusmodi Principes temporales cogere ipsos parentes infideles, ut ipsi met baptizari velint (ut contra Scotum latius ostenditur in materia de fide) ita non possunt efficere, ut eorum filij, ipsi inuitis, baptizentur.

Obiectio.

Dices, etiam potestas, quam parens habet in filium, est mere naturalis: ergo non se extendit ad supernaturalia: ergo cum Baptismus sit supernaturalis, est extra latitudinem huius potestatis, & consequenter non fit contra illam, etiam si filius baptizetur, inuito parente. Respondetur, gratiam fundari in natura, & inde non destrueri neq[ue] inuertere debitum ordinem, sed perficere: & ideo, quamuis, stado in pura natura, patria potestas absoluta non se extendat ad supernaturalia, tamē hoc ipso, quod haec natura humana eleuatur ad supernaturalia, suo etiam modo eleuatur patria potestas, ut sicut ex mero iure naturali à Deo inuito ipsi naturae, filius, qui propria voluntate uti non potest, gubernandus est & consecrandus Deo auctori naturae per voluntatem parentis: ita ex iure naturali ipsi gratiae debet filius consecrari Deo

Responsio.

authori gratiae per voluntatem parentis, eo vel maxime, quod non potest filius dicari Deo, ut est auctor gratiae: nec sanctificari, nisi simul ordinetur ad Deum, ut auctorem naturae: & ideo, si hoc faciendum est per voluntatem parentis, non potest illud prius fieri, ipso inuito. Sed vrgere quis poterit, retorquendo hanc doctrinam. Nam licet potestas regia, seu politica, sit humana & temporalis, & ita concludatur in pura natura, non se extendat ultra naturalia: tamen, supposita eleuatione naturae, potest consequenter extendi ad supernaturalia, quatenus supposita eleuatione & sufficienti propositione supernaturalium praceptorum, ipsa naturalis ratio dicitur illis esse obediendum, & ideo qui eis non parent, non solum contra legem supernaturalem, sed etiam contra rationem naturalem peccant. Respondetur imprimis, non esse simile: tum quia ius paternum est mere naturale & intrinsecum ipsi naturae, & ideo eleuata natura, videtur necessarium, ut conuenienter eleuetur. Ius autem regium, quamuis radicaliter dicatur esse à Deo, tamen, immediate est ab hominibus, & ideo non est ita necessarium, ipsum eleuari, & extendi ad supernaturalia: tum maxime, quia si filius baptizaretur inuito parente, non posset circa illum heredi, quod supernaturale est, quin laederetur ius patriae potestatis in eo ipso, quod naturale est: quia est veluti fundamentum ordinis supernaturalis. At vero è contrario, parens infidelis non admittendo Baptismum, vel suum, vel filij, non violat ius regium, neq[ue] aliquod, quod fit mere naturale: nam licet fortaliter peccet contra rationem naturalem, non tamen parat, sed ut admixtam ordini supernaturali. Adde (quod maxime omnia confirmat) Principem temporalem non habere iurisdictionem seu potestatem ad puniendam vel coercendam omnia delicta, sed solum ea, quae sunt contraria communi paci, & iustitiae reipublicae: hic enim est finis & scopus huius potestatis: sub quem finem non cadit Baptismus, neq[ue] contra illum peccat infidelis subditus, qui nec se, nec filium suum baptizari vult. Non ergo possunt hi principes per potestatem coercitiuam cogere hos infideles subditos ad Baptismum suum, vel filiorum: sed ad summum poterunt eos cogere, ne abutantur potestate, quam habent in filios per superpositiones, vel sacrilegia euidenter contraria rationi naturali. Unde tandem confirmatur conclusio. Nam si hi principes habent hanc potestatem baptizandi filios subditorum suorum inuitis parentibus, vel hoc est ex natura rei, supposita tantum Christi institutione: vel est ex speciali concessione Christi. Primum dici non potest, ut ex dictis patet: quia haec potestas nec est mere naturalis, neq[ue] habet necessariam connexionem cum naturali. Secundum etiam non potest cum probabilitate dici: tum quia haec specialis concessio, nec ex traditione, nec ex scriptura colligitur: quin potius versus Ecclesiam contrarium indicat, quia nunquam Ecclesia confuevit huiusmodi baptismata permittere: quia ubi de speciali institutione Christi non constat, naturalia iura seruanda sunt: tum etiam quia, si Christus Dominus talem potestatem Ecclesiae concessisset, illa potius pertinere ad spirituales potestates, quam ad iurisdictionem temporalium principum. Hanc enim Christus neq[ue] immutauit, neq[ue] auxit: ostensum autem est, Ecclesiam non habere spirituales potestates in hos infideles, quoad hoc enim eadem ratio est de infidelibus temporaliter subditis vel non subditis Principibus Christianis. Et per haec satis responsum est fundamentis Scoti.

Dico secundo, si infideles, & eorum filij, sint serui Christianorum, licite possit auctoritate dominorum filij à parentibus separari & baptizari, inuitis parentibus. Haec est sententia Durandi, quam non existimo esse contra D. Thomam, qui nihil dixit expresse de hoc speciali casu: quin potius hic artic. 10. cum in 2. argumento obiecit, filios Iudaeorum posse baptiza-

ptizari, quia Iudaei sunt serui Christiani notata, in solutione respondet, non esse proprie seruos seruitute penali contraria libertati, sed solum esse subiectos seruitute civili, & eodem modo respondet 2.2. q. 10. arr. 12. ad 3. in qua responsione significat, si Iudaei essent vere serui, fore, vt eorum filij baptizari possent ipsi inuitis. Atque ita doctrinam hanc ex parte admittit Caiet. & Soto, & alij ex recentioribus Thomistis, quamuis non in omnibus consequenter loquantur, vt ostendimus.

Notabile. Primo igitur, vt conclusionem probemus, supponendum est, posse dominum suo arbitrio se parare filium seruum à patre etiam seruo, absque vlla iniustitia, ex vi potestatis & iuris, quod habet ratione dominij. Probat, quia seruitus iure gentium hoc modo introducta est, vt dominus possit seruum vendere, aut donare, aut quo voluerit, mittere. Ergo sicut hoc potest facere circa parentem, non expectato filij consensu, ita potest idem facere circa filium contra voluntatem patris. Antecedens constat ex communi consensu omnium gentium. Et ratio sumenda est ex ipso titulo iustitiae, in quo hæc seruitus fundata est. Est enim veluti iusta poena ex iusto bello introducta; in quo ad seruandam vitam captiuorum hac ne priuatur, priuantur libertate, & rebus suis. Nam hæc omnia minoris æstimantur, quam vita. Quando ergo pater & filius in captiuitatem & seruitutem deueniant, omnino constituntur sub potestate domini, vt eis vti possit, tanquam rebus suis, modo rationabili, & hominibus accommodato. Sicut ergo ex vi huius domini potest priuare seruum domino aliarum rerum, ita etiam filij sui: potest ergo vnum ab alio separare vel per venditionem, vel per donationem. Quod à posteriori confirmatur, & declaratur, quoniam alias, si miles in bello patrem cum quinque aut sex filiis caperet, nec posset vnum sine alio captiuare, nec vendere, & consequenter, si nec posset omnes alere, neq; vni & eidem omnes diuendere, cogere vt omnes libertate donare, quod nullus faceret, vt existimo: neque est, cur id facere obligetur. Deniq; vsus ipse satis hanc conclusionem confirmat, & declarat hoc dominium in seruos hoc modo, & cum tota hac potestate esse introductum. Quocirca in hoc puncto nulla fere est inter doctores controuersia, quamuis Capreol. in 4. d. 5. q. 1. ar. 3. ad argumenta Durandi contra primam conclusionem hoc in dubium reuocet sine vlla probatione, quæ difficultatem ingerat. Nam licet verum sit, non posse dominum vti seruo ad omnem vsum pro suo arbitrio, quando in illo vsu est aliquid contrarium alteri naturali legi seu honestati: qua ratione non potest illum interficere, & similia: tamen in hoc vsu separandi filium à patre, intrinsece nulla est turpitudine: necius, quod pater habet in filium, tam est intrinsecum, vt non possit illo priuari in poenam, iure seruitutis: maius enim est ius propriae libertatis, & tamen eo priuatur.

Notabile. Secundo est certum apud omnes, si filius serui infidelis semel separetur à patre, posse baptizari, inuito patre. Diximus enim in præcedenti sectione, etiam in filiis infidelium non subditorum Christianis, hoc verum habere, quod, si omnino sint separati à parentibus, baptizari possint, quia non debent carere omni auxilio, & tunc non possunt gubernari voluntate parentum, ergo multo magis hoc erit verum de subditis & seruis. Sed assignari potest differentia: nam illud prius est verum, quando filij ita sunt destituti parentibus, vt vel omnino sint ignoti, vel nullus ad eos pateat aditus, vt eorum consensus postuletur, vel certe adeo esse difficilis, vt moraliter non possit, vel non expediat, qui huiusmodi filium proxime gubernat, pendere à parentis voluntate & arbitrio. Quod si hoc solum de his seruis infidelibus diceretur, nulla esset difficultas. Aliquid ergo amplius & specialius docere intendimus. Fieri enim potest, vt filius re ipsa sit & conuictus & loco satis à patre seiu-

Franc. Suarez Tom. 3.

Etus absque vlla spe redeundi ad confortium eius, & nihilominus parentes pueri esse cognitos his, sub quorum cura existit, & quod etiam facile sit parentibus consulere, an velint filium baptizari. Et in eo casu indicat Capreolus quantumcunque hi paruuli vendantur, & ad remotas regiones transferantur, non esse scienter contra voluntatem parentum baptizandos ante vsum rationis, & hoc etiam docuit Soto hic, quamuis non satis constans in dictis suis videatur: prius enim dicit, falsum esse quod Capreolus ait: filium separatum à patre seruo, non posse baptizari, illo inuito: & tamen postea dicit, quando parentes consulti possunt non posse baptizari, eis inuitis: cum tamen hoc ipsum sit, quod Capreolus docuit. Neque enim ille negat, quando consulti non possunt parentes, posse filios baptizari, eis inuitis, sed potius id expresse affirmat paulo inferius. Ego tamen existimo, in eo casu posse legitime baptizari, neque oportere parentes consulere, nec facultatem ab eis petere: quando quidem, licet eam non concedant, baptizari possunt. Ratio est, quia dominus succedit loco parentis, & ad eum pertinet ius & cura gubernandi seruum suum, sicut ad eum spectat providere illi de necessariis ad vitam corporalem. Quamuis enim hæc cura & obligatio non sit parenti ablata, quia naturalis coniunctio semper manet: nihilominus tamen etiam est domino acquisita, & potest illa vti absque vlla dependentia à parentibus, quando quidem ius illorum in dominum quodammodo translatum est, seu magis est illi subordinatum, quam è contrario. Supponimus enim, iusto titulo filium esse in seruitutem redactum vel solum vt se paratum à patre vel simul cum illo. Et confirmari hoc potest ex 1. Machab. 2. vbi Mathathias omnes paruulos incircumcisos in bello captos circumcidit. Nam quamuis Lyra dicat, solum id fecisse in filiis Iudæorum, tamen Scriptura absolute loquitur, & quamuis Soto dicat, si Mathathias id fecit in filiis gentium, fecisse quidem secundum zelum, non tamen secundum scientiam: hoc tamen de insigni, & sanctissimo viro non recte dictum videtur. Melius ergo dicitur: cum illi iam essent iure belli in seruitutem redacti, & à parentibus separati, iure circumcidi potuisse, sicut nos etiam nunc iure baptizamus filios Saracenorum in bello captos.

Quocirca citata opinio Capreoli de consensu parentibus, ad summum, procedere posset, quando infans iniuste esset captus, & separatus à patre, tunc enim consulendus esset pater, si fieri posset, vel (vt melius dicamus) potius esset filius restituendus parenti, si fieri posset, quam baptizandus, quia cum actio fuerit iniuriola, nullum ius ex vi illius ablatum est patri per se loquendo: neque ille dici potest filius serui, de quo agimus. Quando vero iusta ac legitima seruitus contracta est, dominus acquirit ius in seruum, iusteque priuauit parentem iure suo. Neque obstat quod Capreolus obicit, hoc scilicet ius esse naturale patri, & ideo non posse illo priuari. Nam duobus modis potest intelligi hoc ius esse naturale: primo, quia habet originem ab ipsa natura: alio modo, quia ipsum ius naturæ obligat, vt nullus possit hoc ius vsurpare præter parentem, aut ipsum illo priuare. Prior sensus est verus: posterior autem falsus, quia non omnino, quod à natura ducit originem, est immutabile: tolli enim potest, vel inuitè, in poenam iustam, vel voluntarie, vt cum aliquis se vendit in seruum, & se priuat iure libertatis sibi à natura concessa: sic ergo in presenti dicendum est: quia nulla est ratio specialis, propter quam hoc ius sit immutabile, quam reliqua.

Tertio ex duobus principiis positus sequitur, posse dominum hac speciali intentione & sine vendere seruum, vt libere possit filium baptizare à parente suo separatum. Quamquam enim hoc Caietanus hic neget, eique Soto citato loco consentire videatur: hoc tamen, per se loquendo, & ablati extrinsecis in-

Z com-

commodis, verius videtur. Probat, quia dominus habet potestatem libere vendendi seruum, & asportandi in remotissimas regiones, vt ostensum est: ergo ob quemcunque finem vel causam hoc faciat, non erit iniustus ex hoc praecise capite, quod separet filium à patre: nam vitur iure suo. Imo ex vi talis obiecti actio illa non est mala, sed saltem indifferens, sicut vendere equum vel aliam quamcunque rem similem. Rursus finis ille vendendi patrem ad baptizandum filium non est malus: imo potius videtur habere honestatem charitatis & religionis: ergo neque facere illum actum propter hunc finem est malum. Nullam enim inordinationem aut aliam turpitudinem habet adiunctam. Responderi potest ex doctrina, quam Caietanus indicat, illud medium non esse proportionatum tali fini, & ideo contra rationem esse vnu, propter alterum facere. Antecedens patet, quia illa duo pertinent ad diuersos ordines. Nam baptizare est iuris diuini: potestas autem vendendi seruum est iure ciuili seu gentium introducta: non ergo potest vna actio recte ad aliam ordinari. Sed certe non video quo principio, vel fundamento nitatur haec illatio. Videtur enim fundari in hoc, quod ea, quae sunt iuris humani, aut mere temporalia, non licet facere propter ea, quae sunt iuris diuini seu spiritualia: nam secluso hoc principio, nulla est vis illius illationis. Hoc autem principium est omnino falsum, vt patet, tum ratione. Nam quae sunt inferioris ordinis conuenientissime ordinantur ad ea, quae sunt ordinis superioris: tum apertissimis exemplis, nam temporale regnum res est humano iure introducta, & tamen conuenientissime datum est summo Pontifici, vt optime & conuenientissime possit spirituali potestate vt: imo nullus esse potest melior finis temporalis dominij & vltus eius, quam vt ad salutem animarum proficit. Imo, vt adhibeamus exempla propinquiora praesenti materiae, qui habet dominium in seruum, potest illi libertatem donare, vt si velit, possit ad suos redire, seque à suis filiis separare. Cui ergo facit iniuriam, aut quae est inhonestas, si hoc faciat animo seu intentione baptizandi filios? Quin potius existimo, si pater sit dignus morte, & sit in potestate ducis aut Regis, vel illi parcere liberaliter, aut illum occidere iuste, nihil peccare, si eligat potius eum occidere, si nullam spem haberet spiritualis salutis eius, & timeret eum impediturum Baptismum, seu conuersionem filiorum, quia tunc neque ageret contra iustitiam, neque contra charitatem. Denique si Gentilis haberet seruum infansem filium Christiani, vel aliquid infidelis, nonne liceret illum emere solum sine baptizandi illum? Nullus, credo, negabit, hoc esse opus magne charitatis: & tamen ibi actio ciuili, humana, & temporalis ordinatur ad spiritualem, & supernaturalem finem: ergo idem est in praesenti.

Dixi autem per se loquendo, & seclusis extrinsecis incommodis, quia per accidens possit hoc, vel non expedire, vel etiam non licere: & huiusmodi sunt nonnulla, quae contra praedictam doctrinam obici possunt. Primum est, quia illa est quaedam indirecta coactione parentis ad fidem, nam si intelligat se fore vendendum & à filio separandum, vt possit filium baptizari, potius eligit ipse conuerti ad fidem, seu consentire Baptismo filij, vnde oritur morale periculum simulationis, & fictionis. Respondetur, ibi nullam esse coactionem formalem & propriam, quia neque est actio iniusta, nec fit ex formali intentione extorquendi consensum ab alio. Quod autem interuenire possit quaedam inductio indirecta, & quasi per accidens, id non habet malitiam intrinsecam. Solum oportet cauere, ne quando aliquis hoc titulo mouetur ad fidem suscipiendam, facile admittatur. Oportet enim prius sufficienter examinare, ac probare, an ficto, vel verò corde accedat.

Secundum inconueniens extrinsecum obici potest, quia si propter hunc finem separarentur filij à pa-

rentibus, periculum esset, ne parentes filios occiderent, priusquam sibi eriperentur, & baptizarentur. Respondetur, huiusmodi casum non tam frequenter euenire, vt timeri possit hoc periculum, moraliter loquendo: vnde in indiuiduo vix vnquam occurret. Quod si aliquando timeatur, facile est prius filium à patre separare, quam ipse possit in huiusmodi suspicionem venire. Ac denique si aliquando prudenter consideratis omnibus circumstantiis, probabiliter timeretur hoc periculum, nec posset aliter vitari, cessandum potius tunc esset ab huiusmodi actu, quam infans tali periculo exponendus esset.

Tertium incommodum inferri potest: quia si Christiani hoc iure vterentur in seruos infideles captiuos, etiam ipsi infideles eodem vterentur in Christianos, quos apud se haberent captiuos. Separarent enim parentes à filiis, vt eos possent, vel circumcidere, vel alii ritibus suis falsis religionibus adigere, eosque in ipsi instituere, & enutrire. Respondetur primum, vt dixi, hoc non esse tam frequens, neque oportere esse tam manifestum, & publicum, vt necesse sit in aliorum exemplum venire. Deinde existimo, paganos vel quoscumque infideles suo arbitrio ac voluntate id facturos, si in eam cogitationem incidant: nam existimant se habere verum ius dominij in Christianos, quos habent captiuos, atque ita libere posse eos ducere, seu distrahere, prout voluerint. Putare etiam possunt, obsequium se praestare Deo trahendo aliquem ad suam sectam: & ideo ex communi iure gentium arbitrari etiam facile possunt hoc sibi licere. Vnde si forte hoc non faciunt, id est, quia non magno zelo suae sectae, vel animarum ducuntur: sed solum student suae cupiditati & commoditati: tamen si qui sunt, qui huiusmodi zelum habent, non dubito, quin libere id faciant, nulla habita consideratione eorum, quae Christiani facere solent. Non est ergo quod ob timorem huius incommodi, Christianos homines hoc iure priuemus.

Quartum incommodum est, quia huiusmodi infantes cum adoleuerint, facile in apostasiam declinabunt, cum intelligunt, quos parentes habuerint, & quam sectam secuti fuerint: nam quodam veluti naturali desiderio appetunt filij sequi & imitari parentes. Sed hoc non est morale periculum, alioquin etiam si casu moreretur pater seruus, non liceret domino baptizare filium, quia esset idem periculum. Item nec nunc liceret baptizari infantes filios Turcarum, quos Christiani in bello capiunt, omnino à parentibus separatos: quod tamen est contra vsu omnium Christianorum. Imo nec liceret Ecclesiae baptizare filios haereticorum, propter idem periculum. Quando igitur huiusmodi pueri sunt à parentibus separati absque vlla spe redeundi ad illos, non est cur moraliter hoc periculum timeatur: tum quia res absentes minus mouent: tum praesertim, quia facile fieri potest, vt vel nullam, vel paruam notitiam parentum, & religionis eorum habeant: tum etiam, quia si aliquam occasionem inconstantiae inde sumere possunt, quae eadem fere est in omnibus Neophytis, doctrina & diligentia pastorum curandum est, vt eorum fragilitas praenatiur: non vero sunt propter hanc causam ad id remotam tanto beneficio priuandi. Nullum ergo apparet accidentale, seu extrinsecum incommodum, tanta morali necessitate cum hoc actu coniunctum, vt propterea possit iudicari moraliter, vel vt plurimum, illicitum. Quin potius, si prudenter fiat, non erit difficile, vt existimo, omnia inconuenientia vitare. Atque ex his sufficienter, & declarata, & confirmata relinquitur secunda assertio. Ea vero, quae circa illam desiderari possunt sectionibus sequentibus expediuntur.

(..)

1. Inconueniens.

Respond.

2. Inconueniens.

Verum filius, infidelis servus, ac servus filius, licite baptizari possit, priusquam a parente separetur.

Doctores omnes, etiam hi, qui existimant licere baptizare hos infantes, hanc conditionem requirunt, scilicet, ut prius a parentibus separentur, absque vlla spe ad illos redeundi: quæ certe non caret difficultate: quam ut declarari potest: altera est religionis, altera iustitiæ. Et similiter in contrario actu duplex potest esse malitia. Vna est contra religionem: quatenus videri potest indigne conferri sacramentum. Nam licet paruulus ex se non sit indignus, tamen utens consortio parentis infidelis, non censetur subiectum digno sacramento, propter periculum, quod ei creatur ex consortio parentis infidelis, à quo facile periretur filius, & contaminabitur (vt sic dicam) Baptismi sacramentum. Altera malitia esse potest contra iustitiam, si fortasse in hoc actu sit contra ius paternum.

Prima diff. similia.
Visio.
Dilectio.
De priori res est facilior & extra controuersiam apud omnes Theologos. Omnes enim asserunt illum actum, saltem ex hoc capite, esse illicitum: quia si filius cohabitaret cum patre infideli, ac possit vti conuersatione, ac familiaritate illius, & pater exercebit circa filium superstitiosas actiones & ritus suæ religionis contra reuerentiam Baptismo debitam, & ipse filius educabitur magno periculo apostatandi à fide per Baptismum suscepta. Quæ duo in eo casu ita sunt moraliter coniuncta, cum illa actione, vt absolute, & simpliciter censenda sit illicita. Dices, quando filius non potest ratione vti, nullum est periculum, quod a patre intrinatur in fide falsâ, cum primum autem peruenit ad usum rationis, tunc poterit, vel separari, vel hoc incommodum aliter præueniri. Respondetur primum, non solum hoc illatum esse incommodum contrareligionem, & dignitatem Baptismi: sed etiam, quod possit parens infidelis exercere superstitiosas actiones circa filium, vt verbi gratia, circumcidendo illum, vel aliquid simile. Deinde, etiam tempore infantie non fit infans capax malitiæ, aut falsæ fidei, vel religionis, tamen non expedire prius eum baptizare postea separandum, sed potius è contrario prius separare postea baptizandum: quia in hoc posteriori ordine nullum est periculum: in priori vero semper est aliquod, vel quia amor parentum crescit, & consuetudine, ac familiaritate confirmatur: vel quia potest saltem pueris adherere memoria earum rerum, quas parentes, aut coram filiis faciunt, aut eos ab infantia docent: vel certe quia tempus vltus rationis est incertum, & prouidentia etiam humana incerta est. Vnde facile accidere potest, vt filius sic baptizatus, vel non possit separari à parente, vel certe, quod de facto non separetur propter hominum negligentiam, vel malitiam. Sicut ergo, vt digne suscipiatur sacramentum, antecedere debet bona dispositio, & non expectari post sacramentum susceptum: ita hæc separatio, quæ est veluti dispositio paruuli, antecedere debet, non subsequi sacramentum.

Obiectio prima.
Secunda.
Sed adhuc superest difficilis obiectio, nam sequitur primo, non posse licite baptizari filios hæreticorum manentes sub cura, & cohabitatione parentum. Pater consequentia, quia licet Ecclesia habeat ius baptizandi hos infantes, eo quod parentes eorum baptizati sint, tamen ex parte periculi contra religionem, videtur esse idem incommodum, saltem apostatiæ. Nam huiusmodi infantes sine dubio imbuuntur infidelitate parentum, & ab Ecclesia apostatabunt, vt experientia fieri videmus. Consequens autem videtur esse valde rigidum, & contra consuetudinem omnium. Secundo etiam sequitur filios Franc. Suarez Tomi. 3.

eorum, qui ex Mahumetanis nuper conuersi religio-
nem Christianam exterius profitentur in Hispania,
non posse licite baptizari. Quia est morale pericu-
lum, quod a parentibus & superstitiose tractentur, &
ad apostasiam inclinentur, vt est etiam experientia
notum: consequens autem est contra communem
Ecclesiæ consuetudinem. Tertio sequitur etiam filios
iam adultos non esse baptizandos, nisi prius a paren-
tibus infidelibus separentur: quia est idem pericu-
lum apostasiæ: hoc autem non ita fieri videmus. Nam
si filius Iudæi Romæ, vel alibi Baptismum petat, &
post sufficientem instructionem firmus in fide appa-
reat, non cogitur mutare domicilium, vel patens, vel
filius, vt baptizetur. Quarto denique accedit ratio
generalis: quia hoc periculum videtur valde re-
mota, præsertim, si parens, & filius non cohabitent
in eadem domo, etiam si in eadem ciuitate maneant:
sicut in aliis peccatis eadem occasio, quæ censetur
proxima, si esset in eadem domo, existimatur remota
si sit tantum in eadem ciuitate. Vnde sumitur confir-
matio: quia ad suscipiendum digne Baptismum, non
solum esse necessaria dispositio ad fidem, sed etiam ad
charitatem: sed si parens sit fidelis, ita tamen iniquus,
vt moraliter existimetur educaturus filium in prauis
moribus, ita vt sit morale periculum, cum amissurū
baptismalem iustitiam statim ac peruenit ad usum
rationis, non propterea est omittendus Baptismus
ralis infantis, nec infans sub cura talis parentis cen-
setur indispotus ad Baptismum suscipiendum: quia
illa est dispositio valde remota. Ergo idem iudicium
est de periculo amittendi fidem in tempore futuro:
quia, vt dixi, ad digne tractandum hoc sacramentum,
non est minus necessaria dispositio ad charitatem,
quam ad fidem. Non est ergo minus necessarium tol-
lere occasionem amittendi charitatem, quam amit-
tendi fidem.

Tertia.
Quarta.
Ad primam.
Hæc argumenta, vt verum fatear, in re morali non
paruum ingerunt difficultatem, & possent alicui vi-
deri sufficientia ad probabiliter opinandum, hunc
solum titulum non satis esse ad reddendum hunc
actum illicitum, si alioqui ius iustitiæ non desit, &
possit esse moralis spes subueniendi alio modo his
periculis, & adhibendi diligentiam, ne illa incom-
moda & sacrilegia sequantur. Nihilominus tamen,
quia res est grauis & moralis, non est recedendum à
communi sententia, cuius probabilitas magis con-
stabit soluendo obiectiones. Ad primum ergo in pri-
mis dicitur, non esse in omnibus parem rationem:
quia in primis Ecclesia habet perse & directe ius ad
baptizandum filium hominis baptizati, etiam si pater
hæreticus sit. Deinde habet etiam directam po-
restatem in patrem, vt ipsum possit coercere, ne fili-
um falsis erroribus decipiat. Ad hæc ex parte peri-
culi, moraliter loquendo videtur esse minus in pa-
rente hæretico, quia absolute non negat Christum,
sicut Ethnicus & Paganus: & ideo quamuis ex parte
subiecti destruat omnino fidem Christi, tamen ex
parte obiecti non omnino euertit Euangelium, & to-
tam Christi doctrinam, & ita non omnino separabit
filium à Christo & à nomine Christiano. Rursus in-
ter hæreticos moraliter nunquam desunt Catholici,
qui possint instruere in vera fide huiusmodi infantes,
quando peruenerint ad usum rationis. Sed, vt verum
fatear hæc omnia non satisfaciunt. Nam reuera po-
test virgeri casus, in quo sit idem periculum infide-
litate, imo maius, quam in casu de quo loquimur,
quia potest esse maior penuria veræ doctrinæ, & mi-
nor facultas ad coercendos hæreticos. Parum autem
refert ad periculum tollendum ius, quod Ecclesia ha-
bet, si non est potens ad illud exequendum. Parum
item refert, quod Christi doctrina in totum aut in
partem negetur, si omnino incurrit apostasia à fi-
de, & Ecclesia. Quocirca, vt consequenter loqua-
mur, idem dicendum videtur in casu de hæretico, &
Z 2 de quo-

de quocunque alio infideli, si idem sit morale periculum. Aut igitur filius haeretici baptizatur a parente, seu a ministro haeretico, & tunc concedo nunquam eis licite fieri: quia semper id faciunt animo instruendi talem puerum in falsa doctrina, ac religione, ac Baptismo contraria: Aut baptizatur a ministro Catholico: & tunc dico, ut licite fiat, necessarium esse, ut probabilem spem concipiat, fore ut huiusmodi puer baptizatus possit suo tempore in vera fide instrui: quod si nulla via possit huiusmodi spem moralem habere, deberet certe potius a Baptismo abstinere, supponendo paruulum esse in extrema necessitate, in qua quilibet alius baptizari potest, ut supra dixi.

Ad secundum

Ad secundum de filiis nouorum Christianorum, de quibus periculum est, quod idem tantum simulent & fingant, dicendum est, quamuis in communi sit hoc dubium vel incertitudo, tamen in particulari de hac vel illa persona non posse hoc iudicari, nec de hac re existere probabile aliquod testimonium, & ideo bona fide baptizantur huiusmodi infantes, nihil temere iudicando de hoc vel illo parente: quia illa generalis suspicio non satis est ad dirigendum actum moralem in particulari. Quapropter si in particulari constaret de tali periculo & occasione, idem iudicium esset ferendum, neque essent baptizandi huiusmodi

Ad tertium

infantes nisi prius a parentibus separarentur. Ad tertium respondetur, concedendo sequelam, proportionem seruata. Sic enim iure etiam Ecclesiastico cautum est in Concil. Toletano. 4. cap. 59. & habetur in cap. Iudaeorum. 28. quaestione 1. ut filij Iudaeorum (& idem est de aliis infidelibus) qui conuertuntur ad fidem, statim a parentibus separantur: ne parentum ultra inuoluantur erroribus. Haec autem separatio fortasse minus necessaria erit in his, qui iam conuertuntur in adulta aetate, quam in aliis: quia cum illi proprio arbitrio conuertantur, & prius instruantur de fallitate & deceptione suorum parentum, minus videtur esse periculum, quod ab eis iterum decipi possint. Sed hoc ad prudentiam magis spectat, & ideo in particulari considerata hominis capacitate, & modo conuersionis, & parentis diligentia ac pertinacia iudicandum est, quanta sit hominis separatio conueniens, aut necessaria. Et per haec fere patet solutio ad

Ad quartum

Ad quintum

quartum. Negamus enim hoc periculum non esse morale, & occasione proximam, si reuera pueri ita sint in consortio parentum infidelium, ut ipsi possint, vel superstitiones suas circa ipsos exercere tempore infantiae, vel eos docere falsos errores, si cum eis nutriantur usque ad tempus usus rationis. Quae autem cohabitatio, vel coniunctio sufficiat ad hoc periculum, vel è contrario, quae separatio sufficiat ad illud tollendum, non ad doctrinam pertinet, sed ad prudentiam. Pendet enim ex particularibus circumstantiis. Aliquando enim fortasse sufficit absentia ab eodem oppido: interdum erit maior necessaria: aliquando vero forte sufficiet, ut in eadem domo non cohabitent, neque vllum inter se consortium, vel familiaritatem habeant. Denique ad confirmationem negatur similitudo: quia periculum amittendi charitatem, valde generale est, & commune omnibus. quod licet aliquantulum crescere possit ex iniquis moribus, & exemplis parentum, tamen hoc scandalum est valde accidentarium, & nunquam inter Catholicos desunt sufficientia media & auxilia, quibus possit facile superari: at vero periculum apostasiae est speciale, & multo maius, & constituens hominem in proxima & speciali occasione apostatandi à fide suscepta. Vnde est alia differentia, quod lapsus charitati contrarius, quamuis aduersetur iustitiae, quae datur per Baptismum, non tamen est directe contrarius professioni, quae in Baptismo fit, at vero apostasia à fide & Ecclesia, est directe contraria professioni, quae fit in Baptismo. Et ideo periculum apostatandi à fide multo magis repugnat condignae administrationi Baptismi.

Supere est dicendum de posteriori malitia, scilicet, contra iustitiam. Est enim difficultas, an dominus habeat ius baptizandi huiusmodi seruum infantem non separatum à patre infideli, quamuis per accidens, & ab extrinseco non possit religiose uti hoc iure, ita ut, si de facto id faciat, non peccet contra iustitiam, licet peccet contra religionem, vel è contrario, si in particulari possit vitare illud periculum, & incommodum contra religionem, possit licite baptizare seruum suum renuente patre. Et videtur sane hoc non esse contra iustitiam. Ad quod declarandum oportet aduertere, aliud esse, filium esse in consortio parentis, aliud vero, esse sub cura illius: nam primum solum dicit concomitantiam, seu cohabitationem, secundo vero dicit potestatem vnius in alterum. Vnde recte possunt haec separari, ut per se constat. Quamuis ergo filius non sit loco & conuictu separatus à patre, recte intelligi potest proprie ac formaliter non esse iam sub cura paterna, si ius patris in alterum translatum sit, ita vero fieri videtur ex vi captiuitatis, & legitime seruitutis: nam per eam videtur ius paternum translatum in dominum: nam iure dominij habet potestatem in seruum ad regendum & gubernandum illum in omnibus, quae ad ipsum pertinent. Ergo siue pater sit praesens, siue absens, potest dominus uti hoc iure suo independentem à voluntate patris absque ulla iniustitia. Et confirmatur, nam separatio illa veluti localis, quoad conuictum & habitationem, nullum nouum ius confert domino: imo est actus iuris & potestatis prius acquisitae in ipsum seruum. Ergo si illa interueniente potest baptizare filium, inuito parente, imo si habet hoc ius vtendi hoc medio ad eum finem, etiam ante omnem separationem habet hanc potestatem, & consequenter non peccat contra iustitiam, si illa vtatur absque separatione media, sed potius vtitur iure suo. Et confirmatur secundo, quia licet parens semper necessario sit parens, & hac ratione videatur semper habere ius instruendi, & gubernandi filium, tamen hoc non obstat, quominus haec potestas sit maior apud dominum, & consequenter, quod ab ipso possit impediri seu praueiri (vt ita dicam) in huiusmodi actione, & regimine, ita ut ipse non possit iuste domino per vim resistere, quominus vtatur iure suo: quamuis fortasse occulte oblata occasione possit iure paterno in filium uti: sicut est probabilis sententia, quod seruus quantumuis, si legitime bello captus, habet ius fugiendi, si potest occulte, & absque vi, quamuis, quia absolute non manet dominus suae libertatis, non possit per vim resistere domino cum impediendi, ne fugiat. Sic ergo in praesenti, etiam si parens simul cum filio maneat, & potestatem paternam aliquo modo in filium retineat, tamè à Domino poterit iuste impediri, ne illa potestate vtatur: ergo potest dominus absque ulla iniustitia illam sibi vsurpare, & ratione illius filium baptizare, inuito parente. Quia, ut saepe dixi, non est maius ius regendi, vel gubernandi filium, quam tuendi propriam libertatem.

In contrarium autem videtur esse communis sententia. Nam fere omnes Doctores, atque etiam Durandus sentire videntur, non facta separatione filij à patre, semper fieri patri iniuriam, baptizando filium ipso inuito, etiam si uterque seruus sit. Cuius fundamentum esse potest paulo antea insinuatum: quia licet pater ratione seruitutis priuari possit cura & gubernatione filij, quoad usum, non tamen quoad proprietatem, & radicale ius paternum: quia est omnino intrinsecum & connaturale. Ergo, si filius manet conuictus patri, non poterit pater iuste prohiberi, quominus paternam curam exerceat in filium. Sicut si seruus coniugatus sit, quamuis iure seruitutis possit iuste separari à coniuge, vel venditione, vel donatione, &c. tamen, quamdiu non separatur iuste prohiberi non potest, quominus matrimonij actus

actus cum coniuge exerceat, petendo; & reddendo debitum, & debitam curam coniugis gerendo. Nam hæ actiones sunt valde intrinsecæ; & connaturalis; quibus per se loquendo, non priuatur homo ratione seruicium, quamuis per accidens priuari possit propter locorum distantiam. Ita ergo videtur esse in præfenti casu, de quo agimus. Nam ius etiam patris erga filium est valde connaturalis, & intrinsecum; & eundem rationis sunt actiones, quæ ab illo manant. Non ergo potest per se omnino illis priuari, quamuis per accidens possit media separatione & distantia loci. Priuaretur autem omnino, si filius existens in consortio patris, ipso inuito baptizaretur. Nam intrinsecè repugnat filium esse baptizatum, & manere sub cura patris infidelis, siue cum illo habitet, siue non. Nam per Baptismum fit paruulus de iurisdictione Ecclesiæ, & ideo fieri non potest, vt ius gubernandi paruulum iam baptizatum, in his quæ ad Deum pertinent, maneat apud parentem infidelem. Id enim, & iuri Ecclesiæ, & sanctitati Baptismi repugnat. Ergo per Baptismum fit paruulus omnino extra ius paternum. Ergo si pater non potest omnino priuari hoc iure, neque etiam poterit illius baptizari, ipso inuito.

Inter has sententias difficile est ferre iudicium: nam priores rationes videntur certe valde efficaces, & magnam facere probabilitatem: quoniam ex illis non est difficile soluere fundamentum posterioris sententiæ: quæ nihilominus securior est, & in praxi seruanda: tum propter communem opinionem, tum etiam propter fundamentum eius, quod est probabile, & exemplo adducto ex matrimonio fit valde verisimile, ex quo vnicuique facile erit prioribus rationibus satisfacere, præsertim ad illud exemplum de fuga, & iure libertatis: nam etiam si admittamus illam sententiam, quæ probabilis est, non est simile illud exemplum. Nam fuga est directè contraria dominio, & tendit ad destruendum illud: & ideo necesse est, vt qui habet dominium, saltem habeat ius impediendi fugam. At vero cura & gubernatio filij, præsertim in his, quæ ad animam spectant, non repugnat dominio, nec tendit in destructionem eius; & ideo non oportet, vt ratione seruicium possit seruus directè priuari prædicto iure paterno in filium.

Potest tamen ex hac sententia aliquis argumentari contra ea, quæ paulo antea diximus. Nam si non licet per se ac directè, parentem omnino arcere à cura & gubernatione filij: ergo neque etiam licebit filium ea intentione diuendere aut separare à patre, vt omnino liberetur ab illius cura & gubernatione, & vt non possit parens curam paternam circa illum exercere, sicut non possit seruus coniugatus; ea intentione per se ac directè diuendi; vt separaretur à coniuge, nec possit in matrimonij actus exercere. Respondetur negando consequentiam; quando in illo sine includitur honestum motum, quale est baptizare, & saluare infidelem. Nam licet concedamus dominium non habere ius priuandi patrem omni cura & gubernatione filij secum coniuuentis; tamen simpliciter habet ius separandi filium à patre, & consequenter etiam habet ius priuandi parentem omnino regendi filium, saltem media separatione, quasi per accidens. Ergo potest hoc ipsum intendere propter quemcumque honestum finem. Atque idem erit proportione seruata in alio exemplo, quamuis intercedat dissimilitudo. Nam in separatione vnus coniugis ab altero, non potest proprie intercedere illa intentio Baptismi, de qua agimus, cum vterque sit adultus: tamen, si aliqua alia intentio honesta excogetur, quam possit dominus serui intendere, per illud medium vendendi seruum, & separandi à coniuge, non videtur non possit hoc directè eligere; & velle propter illum finem.

Sed quæri hoc loco potest circa hanc & præcedentem sectionem, quinam infideles censendi sint ex his Franc. Suarez, Tom. 3.

seruis, cum quibus licitum est hoc iure vt: quod dubium specialiter tractari solet de Iudæis, qui in aliis quibus prouinciis sub potestate Christianorum Principum degunt: Authores enim aliqui hos Iudæos inter seruos computare videntur, vt Caietanus & Durandus; & expressè Angelus, verbo, Baptismus 3. numer. 11. quibus fauet modus loquendi Innocent. III. in capit. Et si Iudæos. extra. de Iud. & Sarace. dicentis, Iudæos propria culpa perpetuæ seruituti submit. Dandum vero est in primis, hos Iudæos, qui nunc sunt subditi Principibus Christianis; non esse proprie seruos, sicut sunt mancipia: & ideo in eorum filiis non procedere doctrinam datam de filiis seruorum. Ita docet Soto, & est consentaneum Diuo Thomæ hic ad 2. nam hoc sensu dicit, Iudæos esse seruos seruitute civili; id est, tanquam subditos & tributarios. Et ratio est, quia licet Iudæi ob culpam suam digni sint seruitute: quo sensu videtur locutus Innocentius: & quamuis etiam in principio, quando per bellum superati sunt, iuste potuerunt in captiuitatem; & seruitutem redigi, quod etiam in prædicto textu insinuat: tamen iam nunc de facto non sunt hoc modo serui effecti, vt ipse vsus satis docet. Tractantur enim vt Vasalli & tributarij, nec vendi possunt, vt mancipia. Deinde generaliter dicendum est, eos tantum infideles esse proprie seruos, qui vel iusto bello capiuntur, vt sunt ordinarij Saraceni, Turcæ, &c. vel qui pretio emantur à veris dominis, qui ius habent illos vendendi: de quibus magna est questio, quæ ad hunc locum non spectat: nam hic non tractamus, quando aliquis legitime fiat seruus, sed quomodo possit illi Baptismus dari supposito dominio in eum, tanquam in seruum.

SECTIO VI.

Utrum Christiani teneantur huiusmodi infantes baptizare.

Diximus hunc actum esse licitum: dicendum superest, an sit etiam ex præcepto necessarius: præsertim, quando Christiani hos infantes à parentibus separatos in bello capiunt; ita vt tunc non possint licite eos parentibus seu tutoribus reddere, etiam accepto pretio. Quod dubium non inuenio sub his terminis ab authoribus tractatum: est tamen graue, quodque interdum nobis in praxim venit; & ideo dicam breuiter, quidquid in veramque partem occurrit, quidque probabilius censeam.

Quod ergo milites, qui hos infantes captiuant, vel alij, ad quorum dominium perueniunt, teneantur eos baptizare, nec possint licite amplius eos vendere infidelibus, videtur colligi ex Scoto, Gabriele, & alijs, quatenus sentiunt, Principes Christianos habentes infideles subditos, non solum posse, sed etiam teneri ad baptizandos eos; si conimode possint. Et potest fundari primo in officio & iure dominij, ratione cuius, sicut in hos dominos transfertur potestas supra hos infantes, ita etiam cura salutis eorum. Ergo tenentur prouidere necessitati illorum: ergo & baptizare illos, quod est eis maxime necessarium. Et confirmatur, nam sicut filius ante usum rationis, quamdiu est sub cura parentis, quia non habet voluntatem propriam, sed voluntas patris reputatur voluntas eius, ita postquam constitutus est sub potestate domini, voluntas domini reputatur voluntas serui. Ergo tenetur dominus id velle fieri circa seruum suum infantem, quod ipse, si posset, velle deberet. Sed si esset in potestate serui, teneretur potius velle baptizari, quam reddi parentibus: ergo hoc ipsum tenetur velle & facere dominus. Quod etiam sic explicatur: nam si ille seruus

posset ratione vti, & petere Baptismum, non posset licite dari aut vendi parentibus: ergo eandem voluntatem tenetur habere dominus, per cuius voluntatem paruulus regitur. Secundo oriri potest hæc obligatio ex charitate, quia tenemur amare proximum in spiritualibus magis, quam nos ipsos in corporalibus vel temporalibus: & ideo tenemur ei subuenire in spirituali necessitate exilenti, etiam cum aliqua iactura temporalis commodi pro ratione necessitatis & iactura, vt constat ex doctrina D. Thomæ 2. 2. quaest. 26. artic. 5. & quaest. 33. ar. 2. Sed in præfenti casu, necessitas paruulorum est grauissima ac fere extrema. Nam si reddantur parentibus moraliter loquendo, constituentur in euidenti periculo infidelitatis, & mortis æternæ: si autem retineantur & baptizentur, in primis liberantur a grauissimo malo infidelitatis, & grauissimorum peccatorum, quæ illam consequuntur: & deinde constituentur in statu, in quo probabilissime sperari potest æterna eorum salus. Deinde huic eorum necessitati subueniri potest absque vlla fere iactura temporalis: nam licet parentibus non vendantur, poterunt vendi fidelibus. Dices, si nunquam reddantur parentibus, erit magna illorum copia inter fideles: vnde fiet, vt vili pretio æstimentur. Sed hoc & partim momenti est, si cum spirituali necessitate conferatur, & moraliter hoc non potest accidere. Quia absolute vix alicubi est magna copia horum infantium. Et confirmatur, quia tenemur baptizare paruulum in extrema necessitate constitutum, & morti proximum, etiam cum periculo propria vitæ corporalis, vt tenet probabilior sententia, fundata in illo principio de ordine charitatis, quam tenet Syluester, verbo, Bellum. 2. §. 4. & Cordub. qui refert alios, libr. 1. qq. Theologicæ quaestione 26. dub. vltim. Ergo a fortiori erit obligatio in præfenti casu, vbi spiritualis necessitas paruuli tam grauis est, & temporale incommodum fere nullum. Tertium argumentum sumi potest ex ratione cooperationis. Nam Christianus vendens vt tribuens hos paruulos infidelibus, videtur certe cooperari infidelitati eorum, quam exercebunt in huiusmodi paruulos, vel saltem præbere illis materiam vel occasionem prauæ operandi. Hoc autem videtur esse intrinsece malum, sicut dare arma gerenti iniustum bellum, vel pecunias exercenti vltimas.

Syluest. Cordub.

Tertio.

Paru negatus probatur.

Durand. Palud. Capre. Caiet. Soto.

Probatur hæc sententia.

Nihilominus, simpliciter loquendo, verius videtur, sine villo peccato posse hos infantes vendi parentibus, & consequenter absolute non esse obligationem eos baptizandi. Cui sententiæ imprimis fauere communis doctrina Theologorum docentium, non licere, vel saltem non expedire, separare hos infantes a parentibus, vt baptizentur. Eiusdem autem fere rationis est retinere paruulum, ne parentibus reddatur, & separare illum. Et quamquam hoc posterius aliquid esse maius videatur, tamen auctores, qui censent hoc posterius non licere, vel non expedire, vt sunt Durandus, Paludanus, Capreolus, Caietanus, & Soto, maiori ratione responderent, illud prius, non esse præceptum, si de hoc essent interrogati. Fundamentum autem huius sententiæ esse debet, quia nullum est sufficiens principium, vnde hæc obligatio oriatur. Supponimus enim, vt per se clarum est, nullum esse positium ius, in quo fundetur. Assumptum ostenditur, discurrendo per tria capita superius posita. Nam primo, ex vi dominij non oritur hæc obligatio: licet enim dominus, quamdiu dominum retinet, teneatur habere curam serui, tamen non tenetur perpetuo conseruare huiusmodi dominum: quia neque est aliqua lex iustitiæ, quæ ad hoc obliget: neque hic est necessarius actus dominij, sed indifferens est ad retinendam vel alienandam rem, quæ sub dominio cadit. Recte igitur probat illa ratio, teneri Christianum dominum ad baptizan-

dum seruū suum infantem, quem apud se habet a parentibus separatim, si deceat, nunquam eum parentibus restituere: non tamen probat, teneri ex titulo dominij ad non restituendum. Neque aliquid probat illa ratio, quod voluntas domini reputatur voluntas infantis. Est enim valde metaphorica, neque potest ad omnes actiones applicari, præsertim ad hanc actionem vendendi seruū ipsū, in qua dominus vtitur iure suo, & operatur proprio arbitrio, & voluntate, & non quatenus in potestate sua retinet voluntatem serui. Nihil ergo refert, quod illa actio existat voluntaria aut inuoluntaria paruulo secundum voluntatem interpretatiuam, quam habere deberet, si posset ratione vti: quia dominus non tenetur conformare se huic voluntati excogitata: potius a nobis, quam in re ipsa existenti: tum quia ipse non operatur, vt in se continens vel interpretans rationalem voluntatem paruuli, sed vt dominus, qui potest res sua vti, & alienare illam: tum etiam, quia, cum illa interpretatiua voluntas paruuli, neque existat, neque sit regula præfentis actionis, nihil confert ad honestatem præfentis eius. Quare non est eadem ratio de infideli iam adulto, qui vellet potius baptizari, quam restituere parentibus. Nam ille iam est sui iuris in his, quæ spectant ad bonum animæ suæ, in quibus nec parenti, nec domino obedire tenetur cum in morali periculo suæ salutis. Paruulus vero semper regitur aliena voluntate: & quamuis sit sub potestate domini, tamen ipse dominus potest a se abdicare hoc ius, illudque parenti restituere absque vlla iniustitia, vel iniuria, quam in hoc faciat ipsi paruulo.

Neque etiam hæc obligatio oritur ex charitate: nã licet hi paruuli hac ratione constituentur in aliquo periculo: non tamen obligat charitas ad subueniendum illis hoc medio, non solum ob temporale incommodum, quo tota ratio superioris sententiæ nitetur, sed propter alias grauiiores causas quales sunt Baptismi reuerentia, maior libertas, & honor nostræ fidei & religionis, conseruatio iuris gentium valde necessarii reipublicæ Christianæ. Singula ex his declarari possunt ex rationibus supra factis in fauorẽ sententiæ D. Thomæ, nimirum, quod infideles hoc modo baptizati frequenter sunt paruim constantes in fide, quodque non decet religionem nostram vti huiusmodi medijs violentis, & valde extrinsecis ad aggregandos homines ad hanc religionem: nam hoc potest reddere illam odiosam infidelibus. Quæ rationes, quamuis extrinsecæ videantur, tamen etiam charitatis ratio extrinseca est, & vt illa obliget, omnes circumstantiæ tam extrinsecæ, quam intrinsecæ sunt considerandæ. Rursus redemptio captiuorum iure gentium est introducta, & est valde necessaria ad pacem hominum, & ad vitanda maiora mala, & homicidia. Ergo non obligat ratio charitatis ad nunquam seruandum, seu exequendum hoc ius gentium in huiusmodi infantibus, quia hinc fortasse maiora incommoda sequerentur. Quod potest in hunc modum explicari, quia si infideles intelligerent, Christianos nunquam donare libertate hos infantes, atque ad hoc ius suis legibus obligari, etiam ipsi infideles retinerent apud se nostros infantes captiuos, neque esset locus redemptionum eorum. Exponeretur ergo filij Christianorum magno periculo, vt filios infidelium eo liberarem. Imo detrimentum nostrorum infantium esset multo certius, quam sit vtilitas infantium infidelium: quia facilius est degenerare a vera fide, & in errorem delectere, quam constanter perseuerare in fide suscepta sine proprio consensu & contravertentem parentum consuetudinem. Dicitur fortasse, non esse obli-

Infantia.

Respond.

tur, scilicet, quod hi parvuli fiant infideles, non fit à Christianis illos vendentibus, sed à parentibus. Permittitur autem à Christianis, quos illos vendunt, & hoc modo licitum est, & charitati consentaneum, permittere minus magisque alienum malum, propter vitandum maius ac magis proprium. Aliter responderi potest, reuera non vitari hoc maius malum, quia infideles de facto nunquam concedunt libertatem infantibus Christianorum, quos captiunt, sed omnino apud se retinent, ut paganos illos efficiant: ita enim refertur. Respondetur si ita est, licitum est, par pari referre. Vix tamen credibile est, eos nunquam diuendere huiusmodi infantes, quamvis fortasse difficultius & maiori pretio id faciant: quapropter non expedit eis dare occasionem, ut in hoc negotio duros fiant: & ideo non est hæc obligatio nostris militibus, seu fidelibus imponenda. Accedere vterius potest temporale detrimentum, quod interdum esse potest non minimæ existimationis, si nonnulla alia præter supra dicta considerentur. Primum, quod huiusmodi seruituto tempore infantia nullam vilitatem afferunt dominis suis, sed potius sunt illis sumptui, & labori. Deinde, sepe non possunt illos apud se retinere, neque educare & alere, ut verbi gratia, si domini quillos captiuiant, sunt milites, qui neque inueniunt Christianos homines, qui illos velint emere, nec possunt commodè illos in aliquam provinciam Christianorum transmittere, nec secum ferre. Cur ergo hi non poterunt pretio accepto ad suos remittere? Quin potius hinc vterius fieret, ut milites intelligentes, se non posse captiuare hos parvulos cum aliqua vilitate, sed potius cum magno onere & obligatione, vel remissius bellum agant, vel certe illos interficiendos censent potius, quam captiuandos. Igitur, pensatis omnibus, hoc medium perpetua seruitutis, quod valde extrinsecum est, tot habet incommoda, ut non possit absolute existimari charitas ad illud obligare, loquendo moraliter ac regulariter, quamvis fortasse in aliquo speciali casu, præsertim si extrema necessitas interueniat, hæc obligatio admitti possit.

Vltimum caput, quod ex cooperatione sumebatur, minoris est difficultatis: negamus enim hanc esse cooperationem. Nam Christianus vendens seruum vitur iure suo, & rem facit ex obiecto, vel indifferenter, vel bonam, scilicet, filium parentibus restitueri. Quicquid vero postea sequitur, est per accidens ex malitia parentum, quam alter vitare non tenetur propter dictas causas: & ideo illi non imputatur. Sicut non est malum soluere pecunias homini exercenti viuras, quamuis ipse male sit illis viurus: quia hoc *Corollariū* est valde extrinsecum & accidentarium. Nulla est ergo sufficiens ratio huius obligationis, generatim loquendo. In particulari vero, ut dixi, considerandæ sunt omnes circumstantiæ, non solum ad iudicandū de obligatione, quæ vel nunquam, vel raro intercedit, sed etiam ad consulendum, quid agere expediat, quidque melius sit. Atque hinc etiam à fortiori colligitur, quando aliquis apud se habet captiuum parentem simul cum paruo filio, non esse obligationem separandi vnum ab altero, ut baptizetur infans: tum quia opinio probabilis est, hoc non licere. multo ergo probabilius erit, non esse necessarium: Tum etiam, quia fere omnes rationes factæ, eadem vel maiori proportione hic applicari possunt, neque vila noua ratio in contrarium occurrit.

ARTICVLVS XI.

Virum pueri in maternis vteris positi sint baptizandi.

426. q. 1. a. 1. q. 1. & dist. 33. q. 2. ar. 2. q. 1. ad 1. & 2. **A**d vndecimum sic proceditur. Videtur, quod pueri in maternis vteris existentes possint baptizari. Efficacius enim est donum Christi ad salutem, quam peccatum Adæ ad

damnationem, ut Apostolus dicit, Rom. 5. Sed pueri in maternis vteris damnantur propter peccatum Adæ. Ergo multo magis saluari possunt per donum Christi: quod quidem fit per Baptismum. Ergo pueri in maternis vteris existentes possunt baptizari.

2. Præterea, Puer in vtero matris existens, aliquid matris esse videtur. Sed baptizata matre, baptizatur quicquid est in ipsa existens. Ergo videtur, quod baptizata matre, baptizetur puer in vtero eius existens.

3. Præterea, Mors æterna peior est, quam mors corporalis. Sed de duobus malis minus malum est eligendum. Si ergo puer in vtero matris existens baptizari non potest, melius esset, quod mater aperiretur, & puer educus baptizaretur, quam quod puer æternaliter damnaretur absque Baptismo decedens.

4. Præterea, Contingit quandoque, quod aliqua pars pueri prius egreditur: sicut legitur Genes. 38. quod parente Thamar, in ipsa effusione infantum, vnus protulit manum, in qua obsterix ligauit coccinum, dicens, Iste egredietur prior: illo vero manum retrahente, egressus est alter, Quandoque autem in tali casu imminet periculum mortis. Ergo videtur, quod illa pars debeat baptizari puero adhuc in materno vtero existente.

Sed contra est, quod Augustinus dicit in Epist. ad Dardanum: Epi. 17. inter Nemo renascitur, nisi primo nascatur. Sed Baptismus est quædam spiritualis regeneratio. Non ergo debet aliquis baptizari, priusquam ex vtero nascatur.

Respondetur dicendum, quod de necessitate Baptismi est, quod corpus baptizandi aliquo modo aqua abluatur, cum Baptismus sit quadam ablutio, ut supra dictum est. Corpus autem infantis, antequam nascatur ex vtero, non potest aliquo modo abluī aqua, nisi forte dicatur, quod ablutio baptismalis, qua corpus matris lauatur, ad filium in ventre existentem perueniat. Sed hoc esse non potest: tum quia anima pueri, ad cuius sanctificationem ordinatur Baptismus, distincta est ab anima matris: tum quia corpus pueri animæ, iam est formatum, & per consequens a corpore matris distinctum. Et ideo Baptismus, quo mater baptizatur, non redundat in prolem, in vtero matris existentem. Vnde Augustinus dicit contra Iulianum. Si ad matris corpus id quod in ea concipitur, pertinet, ita ut eius pars imputetur, non baptizaretur infans, cuius mater baptizata est, aliquo mortis vrgente periculo, cum eum gestaret in vtero. Nunc vero cum ipse etiam, scilicet infans, baptizetur, non vtrique ad maternum corpus, cum esset in vtero, pertinebat. Et ita relinquitur, quod nullo modo infantes in maternis vteris existentes, baptizari possunt.

Ad primum ergo dicendum, quod pueri in maternis vteris existentes, nondum prodierunt in lucem, ut cum aliis hominibus vitam ducant. Vnde non possunt subici actioni humane, ut per eorum ministerium Sacramentum recipiant ad salutem. Possunt tamen subici operationi Dei, apud quem viuunt, ut quodam privilegio gratie sanctificationem consequantur: sicut pater de sanctificatus in vtero.

Ad secundum dicendum, quod membrum interius matris est aliquid eius per continuationem & vniuentem naturalem partis ad totum: Puer autem in vtero matris existens, est aliquid eius per quandam colligationem corporum distinctorum. Vnde non est similis ratio.

Ad tertium dicendum, quod non sunt faciendæ mala, ut eueniant bona, ut dicitur Rom. 3. & ideo non debet homo occidere matrem, ut baptizet puerum. Si tamen mater mortua fuerit, viuente prole in vtero, debet aperiri, ut puer baptizetur.

Ad quartum dicendum, quod expectanda est totalis egressio pueri ex vtero ad Baptismum, nisi mors imminet. Si tamen primo caput egrediatur, in quo fundantur omnes sensus, debet baptizari, periculo imminente: & non est possibile rebaptizandus, si eum per se nati contigerit. Et videtur idem

Lib. 6. c. 3. non longe ante modum.

426. q. 1. a. 1. q. 1. & dist. 33. q. 2. ar. 2. q. 1. ad 1. & 2.

